

Det civila samhället 2016

-satelliträkenskaper

Det civila samhället 2016 - satelliträkenskaper

Producent SCB Avdelningen för ekonomisk
statistik
701 89 Örebro
+46 10 479 40 00

Förfrågningar Mats Wagndal
+46 10 479 69 35
mats.wagndal@scb.se

Mattias Bågling
+46 10 479 45 27
mattias.bagling@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Det civila samhället 2016 -satelliträkenskaper

The civil society 2016 – Satellite Accounts

Producer Statistics Sweden, economic statistics
Department
SE-701 89 Örebro, Sweden
+46 10 479 40 00

Enquiries Mats Wagndal
+46 10 479 69 35
mats.wagndal@scb.se

Mattias Bågling
+46 10 479 45 27
mattias.bagling@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, The civil society 2016 – Satellite Accounts .

URN:NBN:SE:SCB-2016-X105BR1801 _pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Statistiska centralbyrån fick i januari 2010 i uppdrag av regeringen att ta fram statistik om det civila samhället i enlighet med FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer. Statistiken skulle omfatta uppgifter avseende de delar av det civila samhället som redan omfattas av befintlig ekonomisk statistik, men också söka beskriva de delar som hittills inte täckts in samt relationerna mellan den offentliga sektorn och det civila samhällets organisationer. Befintlig statistik om befolkningens deltagande i det civila samhället skulle också redovisas. Denna publikation är den sjätte utgåvan om det civila samhället och den tredje där satelliträkenskaper ingår enligt nationalräkenskapssystemet ENS2010.

Publikationen har utarbetats av Mats Wagndal, Avdelningen för ekonomisk statistik, Mattias Bågling, Nationalräkenskaperna och Annika Lindblom, Avdelningen för process- och metodutveckling.

SCB i december 2018

Cecilia Hertzman
Avdelningschef

Christina Thörne
Enhetschef

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	4
Inledning	6
Regeringens beslut	6
Det civila samhället	6
Uppdragets genomförande	6
Annan statistik och uppföljning om det civila samhället	7
Disposition	8
Satelliträkenskaper för det civila samhället	9
Definition	9
Offentlig sektors finansiering av det civila samhället	20
Statliga myndigheter	20
Räkenskapssammandraget för kommuner och landsting	22
Medborgarnas deltagande i det civila samhället	27
Avslutande diskussion	28
Bilaga 1 – Existerande ramverk och befintliga undersökningar	29
Bilaga 2 – Begreppsförklaringar	36
Bilaga 3 – Kvalitet i undersökningen <i>Organisationers ekonomi</i> avseende referensår 2016	38
In English	54

Sammanfattning

Inom ramen för SCBs regeringsuppdrag från år 2010, offentliggörs nu statistik om det civila samhället. Till grund för redovisningen ligger statistik från ett flertal undersökningar genomförda på SCB, bland annat *Organisationers ekonomi*. Redovisade uppgifter avser främst år 2016, men för jämförelse har vi i vissa fall även inkluderat siffror för år 2015 och 2014.

För tredje gången redovisas i denna publikation satelliträkenskaper för det civila samhället, vilket ger en samlad bild över det civila samhället relaterat till nationalräkenskaperna.

Enligt definitionen av ekonomisk aktivitet i det civila samhället fanns det år 2016 totalt cirka 95 000 ekonomiskt aktiva organisationer. Antalet organisationer i det civila samhället oavsett ekonomisk aktivitet uppgick till 251 000 organisationer.

Satelliträkenskaperna visar att den totala produktionen för det civila samhället år 2016 var 235 miljarder kronor eller 3,1 procent av Sveriges totala produktion. Av dessa var betalningar från offentlig förvaltning 33 miljarder kronor. Förädlingsvärdet i det civila samhället uppgick till 136 miljarder kronor år 2016 och det civila samhällets bidrag till Sveriges BNP var 3,1 procent.

I det civila samhället redovisas även dotterbolagen till de icke-vinstdrivande organisationerna som en delmängd. Dessa bidrog med ett förädlingsvärde på 26 miljarder kronor 2016, jämfört med 28 miljarder 2015.

En uppdelning efter verksamheter visar att av det totala förädlingsvärdet i det civila samhället på 136 miljarder kronor stod verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling för den största verksamheten med 47 miljarder kronor. Den näst största verksamheten var Religion med 16 miljarder kronor i förädlingsvärde följt av Utbildning och forskning samt Rekreation och kultur.

I Sverige förvärvsarbetade 4,8 miljoner personer år 2016. Det totala antalet förvärvsarbetande i det civila samhället uppgick till drygt 190 000 personer samma år. Kvinnorna dominerade och utgjorde 60 procent. 71 000 personer, eller 37 procent, av de förvärvsarbetande arbetade inom ideella föreningar.

År 2016 fanns det totalt 2 446 utförare av kommun- och landstingsköpta tjänster i det civila samhället och inom dessa organisationer arbetade 67 000 personer, 72 procent kvinnor och 28 procent män. 63 procent av utförarna fanns inom verksamheter relaterade till Utbildning och forskning. Där fanns också knappt 43 procent av alla förvärvsarbetande. Antalet utförare inom flyktingmottagning ökade från 121 organisationer år 2015 till 141 organisationer år 2016 i det civila samhället.

Statistiksammanställningen om det civila samhället får fortfarande anses vara under uppbyggnad. Detta innebär att populationen för det civila samhället kan komma att utvecklas framöver. Det är viktigt att fortsätta analysera rampopulationen ytterligare, bland annat genom att utvärdera om de organisationer som idag ingår i det civila samhället även ska göra det i

fortsättningen. Det innebär också att undersöka om fler organisationer ska inkluderas i det civila samhället.

Gällande all utveckling är det viktigt att fortsätta samarbeta med forskare och andra experter inom området.

Teckenförklaringar och förkortningar

0	Mindre än hälften av den använda enheten
0,0	
..	Uppgift inte tillgänglig eller alltför osäker för att anges
.	Uppgift kan inte förekomma
Tkr	Tusen kronor
Mnkr	Miljoner kronor
Mdkr	Miljarder kronor

Inledning

Regeringens beslut

Riksdagen beslutade i februari 2010 om propositionen En politik för det civila samhället (2009/10:55) som innehåller förslag till mål och inriktning för politiken för det civila samhället. Regeringens mål är att förbättra villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin. Detta ska ske genom att i dialog med det civila samhällets organisationer utveckla det civila samhällets möjligheter att göra människor delaktiga, stärka dess förutsättningar att bidra till samhällsutvecklingen och välfärden, samt fördjupa och sprida kunskapen om det civila samhället.

Som en del i detta arbete har regeringen givit Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att ta fram statistik om det civila samhället. I statistiken ska ingå både den del av organisationslivet som redan i dag täcks av den ekonomiska statistiken, men även – så långt detta är möjligt – uppgifter om icke-vinstdrivande organisationer som inte idag täcks av befintlig statistik.

Statistiken ska tas fram i enlighet med FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer, *International Classification of Non Profit Organisations* (ICNPO). Syftet är att undvika de klassificeringsproblem som tidigare präglat statistiken samt att förbättra möjligheterna för internationella jämförelser.

Det civila samhället

Begreppet det civila samhället används i betydelsen av en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor organiserar sig och agerar tillsammans i gemensamma intressen. I området ingår allt från nätverk, ideella föreningar till registrerade trossamfund med mera.¹

Uppdragets genomförande

Utifrån FN:s *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts*, en handbok som innehåller information och riktlinjer för vad som ska inräknas i det civila samhället, har SCB, efter att ha rådgjort med en referensgrupp, avgjort vilka organisationer som ska ingå i det civila samhället.

En genomgång har gjorts av vilken information SCB har idag som berör det civila samhället. De undersökningar som har bedömts att vara aktuella är *Organisationers ekonomi*, *Företagens ekonomi*, *Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan*, *Undersökningar om levnadsförhållanden* samt uppgifter från *Utförrarregistret*, *Räkenskapssammandragen* för kommuner och landsting, *nationalräkenskaperna*, *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)* samt *tjänstepensionskassor*.

Undersökningen *Organisationers ekonomi* har som ett resultat av uppdraget anpassats till FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer, (ICNPO) för att bättre beskriva det civila samhället. De övriga

¹ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/civila-samhallet/>

undersökningarna har ett annat huvudsakligt syfte, men anses ändå ge en bild av olika delar inom det civila samhället.

Redovisade uppgifter avser främst år 2016, men för jämförelse har vi valt att i många fall även inkludera siffror för år 2015 och 2014. När det gäller undersökningarna *Organisationers ekonomi*, *Företagens ekonomi*, *Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan* och *tjänstepensionskassorna* så finns ekonomiska uppgifter från dessa i statistikdatabasen.

Denna redovisning ger en samlad bild över det civila samhället relaterat till nationalräkenskaperna. Redovisningsformen är standardiserad och följer nationalräkenskaperna för den totala ekonomin enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS2010), som i sin tur är överensstämmande med System of National Accounts 2008 (IMF, OECD, FN, Världsbanken samt EU)

Annan statistik och uppföljning om det civila samhället

Både i Sverige och internationellt bedrivs det forskning och uppföljning om det civila samhället. Handelshögskolan i Stockholm forskar om det civila samhället utifrån organisationsperspektivet med en internationell prägel. De har publicerat rapporter med data gällande 1992 och 2002 men på grund av skillnader i metod är dessa studier inte jämförbara med den statistik som framställs på SCB.

Ersta Sköndal Bräcke högskola forskar om medborgarnas ideella/frivilliga och informella insatser. De har genomfört fem befolkningsstudier från år 1992 till år 2014. Under hösten 2015 och en bit in på 2016 genomförde Ersta Sköndal Bräcke högskola på uppdrag av SCB ett projektarbete för att kartlägga forskning kring värdering av det ideella arbetet. Resultatet redovisades i en rapport "Att göra frivilligt arbete ekonomiskt värdefullt"² som bland annat diskuterar tre metoder för att värdera det ideella arbetet i monetära termer. Dessa är;

- Frivilligarbetaren som ersättare (replacement cost method)
- Frivilligarbetaren som tidsdonator (opportunity cost method)
- Frivilligarbetaren som samhällsnyttig (output method)

Ersta Sköndal Bräcke högskola tillsammans med SCB har nu genomfört ett test enligt metoden frivilligarbetaren som ersättare som kommer att publiceras som en artikel i december 2018. Det kommer då även finnas en länk till ett bredare material som artikeln grundar sig på som heter "Det frivilliga arbetet i Sverige som del av BNP".

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i uppgift att årligen följa upp det civila samhällets villkor med utgångspunkt i de sex principerna för politikområdet. Uppföljningarna har de senaste åren baserat sig på enkätundersökningar riktade till organisationer i det civila samhället. Publikationerna belyser dialogen mellan det civila samhället och den offentliga sektorn på kommunal, regional och statlig nivå, organisationernas ekonomiska

² <http://esh.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:1268677>

villkor samt syn på lagar och regler. Den senaste publikationen är *Civilsamhället på landet och i tätorter – Villkor och roller för ideella föreningar och samfälligheter 2017 (MUCF 2018)*.

Disposition

Publikationens inledningskapitel följs av en redovisning av satelliträkenskaperna över inkomster, utgifter, sparande och sysselsättning efter ICNPO. För förvärvsarbetande och antalet anställda omräknat till heltid redovisas även den juridiska formen.

Därefter följer offentlig sektors finansiering av det civila samhället med uppgifter från nationalräkenskaperna och räkenskapssammandragen samt de privata utförarna inom vård, skola, omsorg och flyktingmottagande av kommun- och landstingsköpta tjänster. Publikationen avslutas med redovisning av statistik gällande medborgarnas deltagande i det civila samhället samt en avslutande diskussion.

Satelliträkenskaper för det civila samhället

Definition

Satelliträkenskaper är inriktade på att beskriva och analysera ekonomin för ett visst ändamål. De är inte avsedda att ge en översikt över den nationella ekonomin, utan inriktas på det som är relevant för det specifika ändamålet. Därför kan man med hjälp av satelliträkenskaperna visa detaljer som inte är synliga i det aggregerade huvudsystemet för nationalräkenskaper.

Ett satellitkonto är kopplat till, men skiljer sig från huvudsystemet för nationalräkenskaper. Det som utmärker satelliträkenskaper är bland annat att de kan innehålla en ombildning av klassificeringar relevant för det specifika området. För det civila samhället är användandet av ICNPO en klassificering som skiljer sig åt från nationalräkenskaperna.

Inkomster, utgifter och sparande efter verksamhetsindelningen ICNPO

Nedan redovisas inkomster, utgifter och sparande i det civila samhället i relation till den totala ekonomin samt verksamhetsindelad enligt ICNPO.

Den totala produktionen inom det civila samhället var 235 miljarder kronor år 2016. Av dessa var betalningar från offentlig förvaltning 33 miljarder kronor. Förädlingsvärdet i det civila samhället uppgick till 136 miljarder kronor. Detta innebär att det civila samhällets bidrag till Sveriges BNP var 3,1 procent under 2016.

Tabell 1. Förädlingsvärde, inkomster, utgifter och sparande, löpande priser, samt som andelar av den totala ekonomin 2015 och 2016, mdkr.

	År 2015			År 2016		
	Totala ekonomin	Civila samhället	Andelar	Totala ekonomin	Civila samhället	Andelar
Produktion	7 358	226	3,1%	7 618	235	3,1 %
- därav betalning från offentlig sektor		33			33	
BNP/Förädlingsvärde till baspris	3 721	132	3,5 %	3 876	136	3,5 %
BNP till marknadspris/ Förädlingsvärde till baspris	4 202	132	3,1 %	4 385	136	3,1 %
Ersättningar till anställda	1 967	70	3,5 %	2 063	72	3,5 %
Driftsöverskott och sammansatt förvärsinkomst, brutto	1 387	50	3,6 %	1 407	50	3,6 %
Kapitalinkomst, netto	26	16		19	10	
Löpande transfereringar, netto	-67	37		-57	44	
Disponibel inkomst, netto	3 490	77	2,2 %	3 643	77	2,1%
Konsumtionsutgift	2 976	59	2,0 %	3 116	62	2,0 %
Fast bruttoinvestering	991	58	5,9 %	1 050	70	6,7 %
Finansiellt sparande	172	-24		165	-43	

Källa: Nationalräkenskaperna och civila samhället

Av det totala förädlingsvärdet i det civila samhället på 136 miljarder kronor stod verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling för den största verksamheten med 47 miljarder kronor. Inom denna verksamhet ingår bland annat bostadsrättsföreningar, hyreskooperativ och samfälligheter. Stora verksamheter därefter är Religiös verksamhet, Utbildning och forskning samt Rekreation och kultur. Verksamheten Utbildning och forskning fick mest medel från offentlig förvaltning till att utföra produktion. Av det totala förädlingsvärdet stod dotterbolagen för 26 miljarder kronor. Av dotterbolag med specificerad verksamhet bidrog dotterbolag inom Opinionsbildning och politik mest till förädlingsvärdet med 3,4 miljarder kronor.

Begreppet betalningar från offentlig förvaltning i detta sammanhang innehåller både köp av tjänster och transfereringar från offentlig förvaltning. Här ingår endast transfereringar som stannar i organisationerna och alltså inte transfereras vidare i flera led.

Tabell 2. Produktion och förädlingsvärde per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2016, löpande priser, mdkr.

	Produktion	Varav betalning från offentlig sektor	Förädlingsvärde	Varav dotterbolag
Totala civila samhället	234,6	33,1	135,8	25,9
Rekreation och kultur	21,9	6,3	12,6	2,3
Varav - Idrott	12,5	3,7	7,4	0,4
Utbildning och forskning	18,7	12,8	14,2	0,3
Varav - Forskning och utveckling	1,2	0,4	0,8	0,0
Hälsa	2,5	1,2	2,0	0,0
Social trygghet	10,6	5,8	8,4	0,3
Varav - Inkomststöd underhåll etc.	1,8	0,0	1,5	0,0
Miljö och djurskydd	1,5	0,1	0,8	0,4
Bostäder, social och samhällelig utveckling	87,9	0,8	46,5	1,6
Varav - bostäder	85,1	0,6	44,6	0,4
Opinionsbildning och politik	10,2	2,0	6,3	3,4
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	2,7	0,3	0,8	0,0
Internationell verksamhet	6,6	1,3	3,4	1,5
Religiös verksamhet	22,5	1,4	15,9	0,0
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	11,6	0,6	7,7	0,1
Varav - Fackföreningar	8,1	0,4	6,3	0,0
Annan verksamhet	37,8	0,5	17,1	16,0

Källa: Civila samhället

Ersättningen till anställda i det civila samhället var 72 miljarder kronor år 2016. Där var Religiös verksamhet störst med 12,2 miljarder kronor. Andra stora verksamheter är Utbildning och forskning samt Rekreation och kultur.

Tabell 3. Ersättning till anställda i det civila samhället per verksamhet enligt ICNPO, 2016, löpande priser, mdkr.

	Ersättning till anställda	Egentlig lön	Arbetsgivarens sociala avgifter
Totalt civila samhället	72,0	62,1	9,8
Rekreation och kultur	10,4	9,1	1,3
Varav - Idrott	6,1	5,3	0,7
Utbildning och forskning	12,0	10,5	1,5
Varav - Forskning och utveckling	0,6	0,5	0,1
Hälsa	1,6	1,4	0,2
Social trygghet	6,9	6,0	0,8
Varav - Inkomststöd underhåll etc.	0,7	0,6	0,1
Miljö och djurskydd	0,7	0,6	0,1
Bostäder, social och samhällelig utveckling	4,3	3,8	0,5
Varav - bostäder	2,7	2,4	0,3
Opinionsbildning och politik	5,2	4,5	0,7
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	0,6	0,5	0,1
Internationell verksamhet	2,2	1,9	0,3
Religiös verksamhet	12,2	10,0	2,1
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	5,6	4,7	1,0
Varav - Fackföreningar	4,3	3,5	0,8
Annan verksamhet	10,4	9,0	1,3

Källa: Civila samhället

De totala kapitalinkomsterna³ var 27 miljarder kronor varav den största delen bestod av utdelningar på 18 miljarder kronor. Den verksamhet som var störst när det gäller totala kapitalinkomsterna, kapitalinkomster netto, utdelningar samt övrig kapitalavkastning var verksamheten Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter. Andra verksamheter med stora kapitalinkomster var Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar samt Social trygghet. Högst ränteintäkter hade Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar.

Tabell 4. Kapitalinkomster per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2016, löpande priser, mdkr.

	Kapitalinkomster, netto	Kapitalinkomster	Ränteintäkter, ENS-ränta	Utdelningar	Övrig kapitalavkastning
Totala civila samhället	9,6	27,2	6,1	18,3	2,8
Rekreation och kultur	0,6	0,7	0,2	0,4	0,1
Varav - Idrott	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0
Utbildning och forskning	1,0	1,1	0,2	0,7	0,2
Varav - Forskning och utveckling	0,8	0,8	0,1	0,5	0,2
Hälsa	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
Social trygghet	-2,8	4,6	1,3	2,7	0,6
Varav - Inkomststöd underhåll etc.	-3,2	4,1	1,3	2,4	0,5
Miljö och djurskydd	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Bostäder, social och samhällslig utveckling	0,2	1,8	0,8	0,9	0,2
Varav - bostäder	-0,2	1,4	0,7	0,6	0,1
Opinionsbildning och politik	-1,1	0,5	0,1	0,3	0,1
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	7,0	7,0	0,7	5,4	0,9
Internationell verksamhet	1,5	3,6	0,5	3,0	0,0
Religiös verksamhet	0,4	0,4	0,2	0,2	0,0
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	4,9	5,0	1,7	3,0	0,4
Varav - Fackföreningar	1,8	1,9	0,5	1,0	0,3
Annan verksamhet	-2,3	2,1	0,4	1,5	0,3

Källa: Civila samhället

³ I begreppet kapitalinkomster/-utgifter ingår inte realisationsvinster eller realisationsförluster enligt manualen för nationalräkenskaper ENS 2010. De kategorier som ingår är räntor, utdelningar, återinvesterade vinstmedel på direktinvesteringstillgångar, övriga kapitalavkastning samt arrenden. Med övrig kapitalavkastning avses kapitalavkastning tillräknad försäkringstagare, kapitalavkastning på pensionsrätter samt kapitalavkastning tillräknad andelsägare i kollektiva investeringsfonder, såväl utdelad som kvarhållen avkastning.

De totala kapitalutgifterna i det civila samhället var 18 miljarder kronor. Den största verksamheten var Social trygghet och delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp med 7,3 miljarder kronor. Övriga kapitalavkastningsutgifter fanns enbart på verksamheten Social trygghet och delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp.

Tabell 5. Kapitalutgifter per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2016, löpande priser, mdkr.

	Kapitalutgifter	Räntekostnader, ENS-ränta	Lämnade utdelningar	Övrig kapitalavkastning
Totalt civila samhället	17,6	3,0	8,0	6,6
Rekreation och kultur	0,1	0,1	0,0	0,0
Varav - Idrott	0,1	0,1	0,0	0,0
Utbildning och forskning	0,1	0,1	0,1	0,0
Varav - Forskning och utveckling	0,0	0,0	0,0	0,0
Hälsa	0,0	0,0	0,0	0,0
Social trygghet	7,3	0,7	0,0	6,6
Varav - Inkomststöd underhåll etc.	7,3	0,7	0,0	6,6
Miljö och djurskydd	0,0	0,0	0,0	0,0
Bostäder, social och samhällslig utveckling	1,7	1,3	0,4	0,0
Varav - bostäder	1,6	1,3	0,3	0,0
Opinionsbildning och politik	1,6	0,1	1,5	0,0
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	0,1	0,0	0,0	0,0
Internationell verksamhet	2,1	0,3	1,8	0,0
Religiös verksamhet	0,1	0,0	0,0	0,0
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	0,1	0,1	0,0	0,0
Varav - Fackföreningar	0,1	0,1	0,0	0,0
Annan verksamhet	4,4	0,2	4,1	0,0

Källa: Civila samhället

De totala transfereringsinkomsterna var 115 miljarder kronor och de totala transfereringsutgifterna var 71 miljarder kronor. Detta ger ett transfereringsnetto på 44 miljarder kronor. Social trygghet har störst transfereringsinkomster bland verksamheterna. Inom denna verksamhet finns delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp där arbetslöshetskassorna och understödsföreningarna ingår. Den verksamhet som har högst transfereringsnetto är Religiös verksamhet med 21 miljarder kronor som är 48 procent av det totala transfereringsnettot. Detta beror på att avgiften till Svenska kyrkan ingår i transfereringsinkomsterna. Störst transfereringsutgifter har verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling trygghet med 25 miljarder kronor följt av Social trygghet.

Tabell 6. Transfereringar per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2016, löpande priser, mdkr.

	Transfereringsnetto	Transfereringsinkomster	Transfereringsutgifter
Total civila samhället	44,4	115,0	70,6
Rekreation och kultur	5,1	11,9	6,7
Varav - Idrott	6,7	7,5	0,8
Utbildning och forskning	11,4	15,5	4,1
Varav - Forskning och utveckling	0,9	1,4	0,6
Hälsa	0,5	0,5	0,0
Social trygghet	12,2	35,6	23,5
Varav - Inkomststöd underhåll etc.	9,1	32,3	23,1
Miljö och djurskydd	0,3	0,4	0,0
Bostäder, social och samhällelig utveckling	-21,7	3,0	24,7
Varav - bostäder	-22,0	2,6	24,5
Opinionsbildning och politik	4,3	4,5	0,2
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	-2,4	2,7	5,1
Internationell verksamhet	3,5	7,0	3,5
Religiös verksamhet	21,4	22,0	0,7
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	8,8	10,5	1,7
Varav - Fackföreningar	8,3	9,7	1,4
Annan verksamhet	1,0	1,4	0,4

Källa: Civila samhället

Av de totala transfereringsinkomsterna på 115 miljarder kronor kom 55 miljarder från privat sektor och 45 miljarder från offentlig sektor. Transfereringsinkomsterna var störst inom Religiös verksamhet för privat sektor och Social trygghet för offentlig förvaltning. Sociala avgifterna förekom endast inom verksamheten Social trygghet och delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp.

Tabell 7. Transfereringsinkomster per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2016, löpande priser, mdkr.

	Transfereringsinkomster, totalt	Varav från sociala avgifter	Varav från privata sektorer	Varav från offentlig förvaltning	Varav från utlandet
Totalt civila samhället	115,0	13,9	55,2	45,4	0,4
Rekreation och kultur	11,9	0,0	4,5	7,4	0,0
Varav - Idrott	7,5	0,0	3,2	4,4	0,0
Utbildning och forskning	15,5	0,0	4,3	11,1	0,0
Varav - Forskning och utveckling	1,4	0,0	1,2	0,2	0,0
Hälsa	0,5	0,0	-0,1	0,6	0,0
Social trygghet	35,6	13,9	5,3	16,5	0,0
Varav - Inkomststöd underhåll etc.	32,3	13,9	3,9	14,4	0,0
Miljö och djurskydd	0,4	0,0	0,2	0,1	0,0
Bostäder, social och samhällelig utveckling	3,0	0,0	2,0	0,9	0,0
Varav - bostäder	2,6	0,0	1,9	0,7	0,0
Opinionsbildning och politik	4,5	0,0	2,2	2,4	0,0
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	2,7	0,0	2,4	0,3	0,0
Internationell verksamhet	7,0	0,0	3,3	3,5	0,2
Religiös verksamhet	22,0	0,0	20,5	1,4	0,0
Bransch- /yrkesorganisationer och fackföreningar	10,5	0,0	9,8	0,7	0,0
Varav - Fackföreningar	9,7	0,0	9,2	0,5	0,0
Annan verksamhet	1,4	0,0	0,8	0,6	0,0

Källa: Civila samhället

Av de totala transfereringsutgifterna på 71 miljarder kronor fanns en stor del i verksamheterna Bostäder, social och samhällelig utveckling och Social trygghet. Sociala förmåner fanns enbart inom Social trygghet och delverksamheten Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp. Sociala förmåner innehåller pensionsutbetalningar samt utbetalningar av arbetslöshetsersättning från arbetslöshetskassorna. Totala transfereringsutgifter till privata sektorn är klart större än till offentlig förvaltning. Bostäder, social och samhällelig utveckling har klart störst flöden till privat sektor medan Social trygghet betalar mest till offentlig förvaltning. Transfereringsutgifterna till offentlig förvaltning innehåller till stor del arbetslöshetskassornas medlemsavgifter.

I beräkningen av produktionsvärdet inom verksamheten Bostäder, social och samhällelig utveckling sker en modellberäkning vilket höjer såväl produktionen inom bostadsrättsföreningarna som konsumtionsutgifterna för hushållen. För att redovisa ett rättvisande sparande förs en motsvarande transferering från bostadsrättsföreningarna till hushållen.⁴

Tabell 8. Transfereringsutgifter per verksamhet i det civila samhället enligt ICNPO, 2016, löpande priser, mdkr.

	Transfereringsutgifter, totalt	Varav skatter	Varav sociala förmåner, utgifter	Varav till privata sektorer	Varav till offentlig förvaltning	Varav till utlandet
Total civila samhället	70,6	2,2	17,5	34,6	12,6	3,7
Rekreation och kultur	6,7	0,1	0,0	1,7	4,9	0,1
Varav - Idrott	0,8	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0
Utbildning och forskning	4,1	0,1	0,0	2,6	1,4	0,0
Varav - Forskning och utveckling	0,6	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0
Hälsa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Social trygghet	23,5	0,2	17,5	0,2	5,5	0,2
Varav - Inkomststöd underhåll etc.	23,1	0,2	17,5	0,0	5,5	0,0
Miljö och djurskydd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bostäder, social och samhällelig utveckling	24,7	0,3	0,0	24,4	0,0	0,0
Varav - bostäder	24,5	0,3	0,0	24,3	0,0	0,0
Opinionsbildning och politik	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	5,1	0,0	0,0	4,4	0,2	0,5
Internationell verksamhet	3,5	0,6	0,0	0,4	0,0	2,4
Religiös verksamhet	0,7	0,0	0,0	0,2	0,0	0,5
Bransch- /yrkesorganisationer och fackföreningar	1,7	0,6	0,0	0,5	0,6	0,0
Varav - Fackföreningar	1,4	0,4	0,0	0,4	0,6	0,0
Annan verksamhet	0,4	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0

Källa: Civila samhället

⁴ ENS2010 §§3.75-3.80

Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning

År 2016 fanns 251 000 organisationer inom det civila samhället. Av dessa var 95 000 stycken ekonomiskt aktiva.

I Sverige förvärvsarbetade 4,8 miljoner personer år 2016. Totalt sett fanns det 190 000 förvärvsarbetande inom det civila samhället samma år, varav 60 procent var kvinnor. Det totala antalet anställda omräknat till heltid var drygt 160 000 personer (medelantalet heltidsanställda). De flesta organisationerna i det civila samhället tillhörde verksamheter inom Bostäder, social och samhällelig utveckling (29 procent), följt av Rekreation och kultur (26 procent). Flest antal förvärvsarbetande fanns dock inom Utbildning och forskning. Detsamma gällde antalet anställda omräknat till heltid. Kvinnorna var fler än männen i flertalet verksamheter förutom inom Rekreation och kultur och Bostäder, social och samhällelig utveckling där männen var i majoritet av de förvärvsarbetande.

Tabell 9. Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning i civila samhället verksamhetsindelad efter ICNPO, 2016.

	Antal organisationer	Därav organisationer med ekonomisk aktivitet	Antal förvärvsarbetande	Antal kvinnor	Antal män	Medelantalet heltidsanställda
Totalt civila samhället	250 602	94 892	189 707	113 123	76 584	160 189
Rekreation och kultur	65 162	24 459	30 212	13 218	16 994	26 986
Utbildning och forskning	6 548	4 199	37 698	27 465	10 233	31 167
Hälsa	360	216	5 047	3 899	1 148	4 284
Social trygghet	7 145	3 643	24 132	17 454	6 678	19 782
Miljö och djurskydd	2 005	737	1 231	755	476	1 194
Bostäder, social och samhällelig utveckling	72 175	33 213	14 305	5 867	8 438	10 754
Opinionsbildning och politik	23 560	7 029	11 615	7 931	3 684	9 665
Utdelande stiftelser och insamlade verksamhet	4 255	3 484	2 900	1 723	1 177	2 673
Internationell verksamhet	350	135	2 513	1 657	856	2 169
Religiös verksamhet	8 526	3 673	31 892	18 537	13 355	26 785
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar	7 494	3 355	10 803	6 051	4 752	9 500
Annor verksamhet	53 022	10 749	17 359	8 566	8 793	15 078

Källa: Företagsdatabasen (FDB), Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Företagens ekonomi, Organisationers ekonomi, Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan.

Sett till juridisk form var en majoritet av organisationerna inom det civila samhället ideella föreningar, 63 procent. Även flest förvärvsarbetande fanns inom denna juridiska form, 37 procent av det totala antalet. Flest anställda omräknat till heltid (medelantalet heltidsanställda) fanns också i den juridiska formen ideella föreningar med 36 procent av det totala antalet. Männerna var fler än kvinnorna i Bostadsrättsföreningar och Kooperativa hyresrättsföreningar samt i Samfälligheter medan kvinnorna var i majoritet i organisationer i de resterande nämnda juridiska formerna för de förvärvsarbetande.

Tabell 10. Antal organisationer, ekonomisk aktivitet samt sysselsättning i civila samhället efter juridisk form, 2016.

	Antal organisationer	Därav organisationer med ekonomisk aktivitet	Antal förvärvsarbetande	Antal kvinnor	Antal män	Medelantalet heltidsanställda
Totala civila samhället	250 602	94 892	189 707	113 123	76 584	160 189
Aktiebolag	2 390	2 025	39 693	22 291	17 402	33 091
Ekonomiska föreningar	2 237	1 827	16 061	12 957	3 104	14 793
Bostadsrättsföreningar och kooperativa hyresrättsföreningar	32 225	24 746	4 547	1 534	3 013	3 368
Ideella föreningar	156 845	49 204	70 820	40 554	30 266	58 384
Samfälligheter	30 626	3 995	1 132	175	957	
Registrerade trossamfund	2 372	972	28 960	17 182	11 778	24 298
Stiftelser och fonder⁵	22 440	11 818	25 042	16 603	8 439	22 697
Offentliga korporationer och anstalter	35	32	803	441	362	..
Understödsföreningar och försäkringsföreningar	76	32	131	69	62	..
Arbetslöshetskassor	28	27	1 218	920	298	1 182
Övriga juridiska former	1 328	214	1 300	397	903	..

Källa: Företagsdatabasen (FDB), Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Företagens ekonomi, Organisationers ekonomi, Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan.

⁵ Ej pensions-, vinstandels-, resultatandels-, anslags- eller familjestiftelser.

Offentlig sektors finansiering av det civila samhället

I redovisningen över offentlig sektors finansiering av det civila samhället ingår lämnade bidrag, transfereringar och köpta tjänster från stat, kommun och landsting. Vidare ingår en redovisning av *Utförarregistret*, vilket är ett register över privata utförare av kommunal och landstingskommunal verksamhet inom vård, skola, omsorg och flyktingmottagande.

Statliga myndigheter

Statliga myndigheter lämnar ekonomisk information till Ekonomi- styrningsverket gällande lämnade bidrag till ideella föreningar och övriga organisationer. År 2016 uppgick dessa till drygt 34 miljarder kronor. Det är en ökning på drygt 1,3 miljard jämfört med år 2015. Arbetslöshet var det verksamhetsområde som fick mest pengar, 12,4 miljarder kronor.

Statliga myndigheter ger även transfereringar för investeringar och dessa uppgick år 2016 till 0,2 miljarder kronor.

Tabell 11. Bidrag och transfereringar från statliga myndigheter efter verksamhetsområde 2014-2016 enligt COFOG*, mnkr

	2014	2015	2016
Allmän förvaltning	4 397	4 905	5 588
Försvar	245	244	242
Samhällsskydd och rättsskipning	37	36	52
Näringslivsfrågor	5 213	4 843	4 576
Miljöskydd	69	71	89
Bostadsförsörjning och samhällsutveckling	183	141	137
Hälsa- och sjukvård	136	141	159
Fritidsverksamhet, kultur och religion	3 474	3 848	4 154
Utbildning	4 843	5 282	5 722
Socialt skydd	14 151	13 278	13 399
därav Arbetslöshet	13 445	12 494	12 416
Totalt	32 748	32 791	34 118

Källa: Nationalräkenskaperna

*Classification of Functions of Government

Det största enskilda ändamålet för transfereringar från staten var arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, följt av bidrag till folkbildningen och biståndsverksamhet. Arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstödet utgjorde år 2016 cirka 36 procent av de totalt utbetalda statliga bidragen och transfereringarna.

Tabell 12. Penningflöden från statliga myndigheter till ideella föreningar och övriga organisationer 2014-2016, mnkr

	2014	2015	2016
Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	13 446	12 509	12 416
Bidrag till folkbildningen	3 624	3 626	3 810
Biståndsverksamhet	3 232	3 195	3 767
Stöd till idrotten	1 704	1 757	1 920
Lönebidrag	1 927	1 812	1 693
Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	1 110	1 105	1 114
Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	1 057	972	712
Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	499	560	499
Kyrkoantikvarisk ersättning	460	460	460
Bidrag till Lärarlöner			378
Filmstöd			330
Riksdagens ledamöter och partier m.m.	289	291	295
Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	289	293	291
Exportfrämjande verksamhet	227	296	284
Centrala museer: Stiftelser och myndigheter	267	268	274
Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare	70	135	248
Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	239	239	239
Särskilda insatser inom folkbildningen		105	212
Ersättningar och bidrag till konstnärer	186	200	206
Bidrag till funktionshindersorganisationer	183	183	189
Stöd till politiska partier	170	171	172
Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	152	158	171
Regionala tillväxtåtgärder	178	140	137
Särskilda jämställdhetsåtgärder	42	50	132
Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	102	92	123
Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.		30	121
Fler anställda i lågstadiet			113
Särskilt utbildningsstöd	120	116	112
Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	113	114	110
Arbetsmiljöverket	101	110	108
Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	109	108	104
Övrigt	2 854	3 696	3 378
Totalt	32 748	32 791	34 118

Källa: Nationalräkenskaperna

Räkenskapssammandraget för kommuner och landsting

Genom Räkenskapssammandraget (RS) samlas årligen ekonomisk statistik ur kommunernas och landstingens bokslut in. Syftet med undersökningen är att både på kommun-, landstings- och riksnivå beskriva kommunernas och landstingens ekonomiska läge och utveckling. Redovisningen för kommuner och landsting utgår från kostnadssidan. Genom analys av mottagargrupper kan man identifiera ekonomiska transaktioner med organisationer tillhörande det civila samhället. Hushållens icke-vinstdrivande organisationer redovisas under kategorin ideella föreningar och stiftelser av landstingen. För kommunerna avses ideella och ekonomiska föreningar samt stiftelser som inte ingår i kommunkoncern.

Kommuner

Ekonomiska relationer mellan kommuner och ideella föreningar och stiftelser är inte bara en fråga om bidrag och transfereringar. Den vanligaste relationen är att kommunen köper verksamhet av organisationer, exempelvis förskoleverksamhet och skolbarnomsorg, grundskola eller vård och omsorg av äldre och funktionshindrade. Kommunernas köp av verksamhet från ideella föreningar och stiftelser uppgick år 2016 till 14,7 miljarder kronor.

Bidrag och transfereringar från kommuner till ideella föreningar och stiftelser uppgick till 4,6 miljarder. Den största enskilda posten avsåg bidrag till fritidsverksamhet, 1,8 miljarder kronor.

Tabell 13. Penningströmmar från kommuner till ideella föreningar och stiftelser, 2014-2016, mnkr

	2014	2015	2016
Köp av verksamhet:			
Kultur- och fritidsverksamhet	257	268	289
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	4 894	4 775	4947
Grundskola	3 608	3 465	3654
Gymnasieskola	917	1 022	1028
Övrig utbildning	456	515	576
Vård och omsorg, äldre och funktionshindrade	2 873	3 001	3 017
Individ- och familjeomsorg	615	664	632
Flyktingmottagande	86	144	447
Övrigt	84	89	113
Summa	13 790	13 943	14 703
Bidrag:			
Politisk verksamhet	446	461	468
Kulturverksamhet	937	944	962
Fritidsverksamhet	1 603	1 659	1 791
Utbildning	53	44	44
Vård och omsorg	516	559	591
Flyktingmottagande	13	20	63
Övrigt	677	660	726
Summa	4 245	4 347	4 645
Totalt	18 035	18 290	19 348

Källa: Räkenskapssammandragen.

Landsting

Köp av verksamhet förekommer även mellan landsting och ideella föreningar och stiftelser. För år 2016 uppgick denna summa till 1,2 miljard kronor. Drygt hälften av de totala köpen avsåg specialiserad somatisk vård.

Lämnade bidrag till ideella föreningar och stiftelser var 2,3 miljarder kronor år 2016 och där var bidrag till kultur med 1,4 miljard kronor den största enskilda posten.

Tabell 14. Penningströmmar från landstingen till ideella föreningar, stiftelser, 2014-2016, mnkr

	2014	2015	2016
Köp av verksamhet:			
Primärvård	93	106	111
Specialiserad somatisk vård	583	578	625
Specialiserad psykiatrisk vård	117	108	123
Övrig hälso- och sjukvård	21	32	39
Utbildning	53	51	59
Kultur	2	13	14
Trafik och infrastruktur	13	0	0
Politisk verksamhet ⁶	8	8	9
Serviceverksamheter	187	195	187
Summa	1 079	1 091	1 167
Lämnade bidrag	1 883	2 222	2 253
Totalt	2 962	3 313	3 420

Källa: Räkenskapssammandragen.

Utförrregistret

Utförrregistret är ett register över privata utförare av kommunal och landstingskommunal verksamhet. Uppgiftslämnarna (kommuner och landsting) ska ange från vilka utförare (privata, ideella föreningar/stiftelser samt landstings- och kommunägda företag) de har köpt verksamhet ifrån inom verksamhetsområdena vård, skola, omsorg och flyktingmottagande.⁷ Det finns ett tröskelvärde, vilket innebär att om en kommun köpt verksamhet från en utförare under ett år för mindre än 100 000 kronor behöver den utföraren inte redovisas. Motsvarande för landstingen är 250 000 kronor.

Efter att SCB har fått in uppgifter till *Utförrregistret* jämförs dessa belopp med motpartsredovisningen i *Räkenskapssammandragen (RS)*. Om det är stora differenser dem emellan kontaktas kommunen/landstinget för att utreda vilket belopp som är rätt. Beloppen i *RS* bör dock vara lite högre eftersom det inte finns något tröskelvärde där.

År 2015 fanns det 10 708 utförare registrerade i *Utförrregistret*, varav 2 418 var utförare i det civila samhället. Det fanns 923 organisationer (82 procent var aktiebolag) som hade verksamheten flyktingmottagande, varav 121 av dessa tillhörde det civila samhället. 59 procent av de som tillhörde det civila samhället hade den juridiska formen ideella föreningar.

⁶ Politisk verksamhet för år 2015 och 2016 med avseende hälso- och sjukvård samt regional utveckling (År 2014 endast hälso- och sjukvård).

⁷ Verksamheten flyktingmottagande finns enbart för kommuners köpta verksamhet i utförrregistret.

År 2016 har antalet utförare ökat till 11 443. Av dessa var 2 446 utförare i det civila samhället. Utförarna inom flyktingmottagning ökade med 455 organisationer till år 2016 då det var 1 378 till antalet (84 procent var aktieföretag). Organisationer med flyktingmottagande tillhörande det civila samhället ökade också med 20 organisationer till 141 organisationer. 60 procent av de som tillhörde det civila samhället hade den juridiska formen ideella föreningar.

I organisationerna tillhörande det civila samhället arbetade 67 000 personer, varav 72 procent var kvinnor. 63 procent av utförarna fanns inom verksamheter relaterade till Utbildning och forskning. Där fanns också 43 procent av alla förvärvsarbetande.

Tabell 15. Utförare inom det civila samhället och dess förvärvsarbetande efter ICNPO, 2016

	Antal utförare	Antal förvärvsarbetande	Antal kvinnor	Antal män
Totalt	2 446	66 608	47 774	18 834
Rekreation och kultur	157	2 282	882	1 400
Utbildning och forskning	1 538	28 377	21 941	6 436
Hälsa	57	4 582	3 572	1 010
Social trygghet	353	18 944	13 984	4 960
Miljö och djurskydd
Bostäder, social och samhälls- utveckling	52	2 210	934	1 276
Opinionsbildning och politik	55	332	235	97
Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter
Internationell verksamhet
Religiös verksamhet	164	8 739	5 486	3 253
Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar
Annan verksamhet ⁸	70	1 142	740	402

Källa: Utförarregistret, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

⁸ Här ingår Internationell verksamhet, Miljö och djurskydd, Utdelande stiftelser och insamlade verksamheter samt Bransch-/yrkesorganisationer och fackföreningar p.g.a. röjanderisk.

Bland utförarna var Ekonomisk förening den vanligaste juridiska formen, följt av Ideella föreningar. Ideella föreningar var dock den juridisk form som hade störst andel förvärvsarbete.

Tabell 16. Utförare inom det civila samhället och dess förvärvsarbete efter juridisk form, 2016

	Antal utförare	Antal förvärvsarbete	Antal kvinnor	Antal män
Totalt	2 446	66 608	47 774	18 834
Aktiebolag	100	8 819	5 695	3 124
Ekonomiska föreningar	1 061	13 636	11 632	2 004
Ideella föreningar	884	19 214	13 318	5 896
Registrerade trossamfund	103	8 950	5 629	3 321
Stiftelser och fonder ⁹	298	15 989	11 500	4 489

Källa: Utförarregistret, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

⁹ Ej pensions-, vinstandel-, resultatandel-, anslags- eller familjestiftelser. Här ingår även Bostadsrättsföreningar/hyreskooperativ och samfälligheter p.g.a. röjande risk.

Medborgarnas deltagande i det civila samhället

Medlemskap och aktivitet i föreningar

Enligt *ULF/SILC* år 2014–2015 var cirka 6,2 miljoner, eller 77,5 procent, av Sveriges befolkning, 16 år och äldre, medlem i en eller flera föreningar. Drygt 60 procent av dessa, eller 3,8 miljoner personer var medlemmar i en fackförening eller företagarorganisation. Även åren 2016–2017 var det 3,8 miljoner personer som var medlemmar i en fackförening eller företagarorganisation.

Tabell 17. Medlemskap i facklig organisation år 2016-2017. Personer 16 år och äldre. Skattat antal personer i tusental.

	Antal kvinnor i tusental	Antal män i tusental
Fackförening eller företagarorganisation	1 955	1 853

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Avslutande diskussion

Kvalitetsförbättringar

SCB arbetar kontinuerligt med att förbättra kvaliteten gällande statistik över det civila samhället.

Utvecklingsarbete

Statistiksammanställningen om det civila samhället får fortfarande anses vara under uppbyggnad. Det innebär att populationen för det civila samhället kan komma att utvecklas framöver. För undersökningen *Organisationers ekonomi*, vilken är den enda undersökningen anpassad efter ICNPO, arbetar SCB kontinuerligt med att försöka minska bortfallet, förenkla för uppgiftslämnarna samt att utveckla användandet av ytterligare administrativt material i framställningen.

En ny FN-handbok "Satellite Account on Non-profit and Related Institutions and Volunteer Work" är i stort sett klar vilket kommer att påverka SCB:s arbete gällande ny verksamhetsindelning enligt ICNPO, vilka organisationer som ska ingå i populationen över det civila samhället samt vilka uppgifter som är viktiga att redovisa.¹⁰

En del i satelliträkenskaperna är att värdera det ideella arbetet i monetära termer. En god grund har SCB fått genom det uppdrag som Ersta Sköndal Bräcke högskola har genomfört åt SCB genom att kartlägga forskning inom området. Ett första test kring värdering av det ideella arbetet presenteras i en artikel under december månad 2018. Det kommer då även finnas länkar till ett bredare material som artikeln grundar sig på som heter "Det frivilliga arbetet i Sverige som del av BNP".

Ett utvecklingsområde som kvarstår är att utveckla redovisningen av balansräkningsposter i satelliträkenskaperna.

¹⁰ https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/UN_TSE_HB_FNL_web.pdf

Bilaga 1 – Existerande ramverk och befintliga undersökningar

I detta avsnitt redovisas först det existerande ramverk som använts för att avgränsa det civila samhället. Därefter beskrivs de undersökningar som ligger till grund för statistikredovisningen gällande det civila samhället.

Det civila samhället i FN:s nationalräkenskapssystem

FN:s nationalräkenskapssystem System of National Accounts (SNA) och dess definition av Non-profit institutions (NPI) är en viktig utgångspunkt när man ska bestämma om en organisation ska tillhöra det civila samhället eller inte. Non-profit institutions (NPI) definieras i SNA enligt följande:

En legal eller social enhet skapad med ändamålet att producera varor och tjänster med egenskaper som inte tillåter dem att bli en källa för inkomster, vinster eller andra finansiella förtjänster för de enheter som skapar, kontrollerar eller finansierar dem.

För att en enhet ska klassificeras som tillhörande det civila samhället enligt FN:s räkenskapssystem ska följande egenskaper vara uppfyllda:

- Enheten ska vara en formell organisation;
- Det ska inte finnas någon vinstutdelning, eventuellt ekonomiskt överskott ska inte ges tillbaka till någon form av ägare eller huvudman;
- Enheten ska vara institutionellt skild från den myndighetsutövande delen av den offentliga sektorn;
- Enheten ska vara självstyrande;
- Medlemskap eller deltagande i enheten får inte vara tvångsmässigt.

FN:s *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts* innehåller information och riktlinjer för vad som ska räknas som en icke-vinstdrivande organisation. Ett utkast av handboken testades i början av 2000-talet i elva länder. Sverige deltog i detta arbete genom nationalräkenskaperna på SCB.

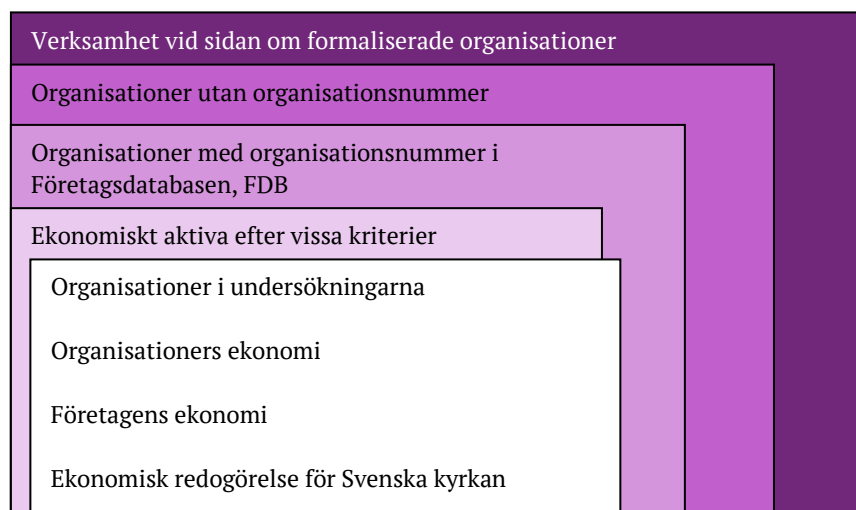
Det civila samhället i SCB:s undersökningar

Det civila samhället omfattas och ingår i varierande grad i ett antal undersökningar som regelbundet genomförs vid SCB. Huvudsyftet med dessa undersökningar är dock inte att redovisa statistik om det civila samhället, vilket betyder att specifika aspekter för det här området hittills inte har beaktats. Ett undantag är undersökningen *Organisationers ekonomi* som har förändrats för att kunna redovisa förbättrad statistik om det civila samhället. Trots denna förändring blir den totala bild som statistiken presenterar om det civila samhället inte helt fullständig. Det finns en teoretisk möjlighet att skapa en fullständig rampopulation för det civila samhället men detta arbete skulle kräva

ett omfattande kartläggningsarbete där exempelvis verksamhetssyftet för enskilda organisationer fastställs utifrån information från årsredovisningar.

Nedanstående figur visar det civila samhällets totala rampopulation, det vill säga det totala antalet organisationer inkluderade i det civila samhället i Sverige. Viktigt att notera är att rektanglarnas inbördes storleksförhållanden inte är verkliga, då vissa områden utanför denna publikation är omöjliga att bedöma storleken på.

Denna publikation innehåller statistik om organisationer i de tre minsta rektanglarna; organisationer med ett organisationsnummer i Företagsdatabasen, ekonomiskt aktiva organisationer samt organisationer i de tre nämnda undersökningarna. De som inte inkluderas i denna publikation är verksamhet vid sidan om formaliserade organisationer som nätverk, tillfälliga sammanslutningar och oorganiserat frivilligt arbete samt organisationer utan organisationsnummer. Att kartlägga dessa skulle vara väldigt resurskrävande och inget som SCB har genomfört i dagsläget.

Figur 1. Total rampopulation för det civila samhället

Målet med sammanställningen av statistik gällande det civila samhället är, enligt regeringsuppdraget, att visa statistik avgränsad enligt FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om icke-vinstdrivande organisationer. Fokus ligger därmed på de ekonomiskt aktiva organisationerna. I undersökningen *Organisationers ekonomi* har vissa praktiska avgränsningar gjorts, vilka redovisas närmare i bilaga 3.

Utifrån SCB:s Företagsdatabas kan organisationerna kategoriseras utifrån information om deras juridiska form, institutionella sektorkod samt näringsgren. Med detta som utgångspunkt har ett ramverk skapats för vilka organisationer som ska tillhöra det civila samhället. Av dessa var det många som hade ingen eller obetydlig ekonomisk verksamhet.

Ett antal kriterier har därför fastställts för att bedöma om organisationerna ska räknas som ekonomiskt aktiva. Dessa är:

- organisationer med anställda eller förvärvsarbetande
- organisationer med utbetald lönesumma
- organisationer med minst en inlämnad kontrolluppgift (KU)
- organisationer med intäkter
- organisationer med tillgångar över 10 miljoner kronor och/eller intäktsränta/kapitalvinst över en halv miljon kronor.
- organisationer med lön-, inkomst-, fastighets- eller avkastningsskatt > 1 000 kronor
- organisationer med moms > 1 000
- organisationer med fastighetsavgift > 1 000
- bostadsrättsföreningar som äger fastighet
- Utförare av kommun- och landstingsköpta verksamheter

I tabellen nedan visas hur organisationer i det civila samhället är uppdelade efter juridisk form och institutionell sektor. Syftet med tabellen är att belysa att det civila samhällets organisationer är en heterogen grupp, då organisationerna finns i alla huvudsektorer i ekonomin förutom hushållssektorn.

En sektor innebär i nationalräkenskaperna att organisationer med likartat ekonomiskt beteende grupperas samman. Den totala inhemska ekonomin består av följande fem institutionella sektorer:

- Icke-finansiella bolagssektorn
- Finansiella bolagssektorn
- Offentlig förvaltning
- Hushållssektorn
- Icke-vinstdrivande organisationer som betjänar hushållssektorn

I rampopulation över det civila samhället ingår organisationer från alla sektorer utom hushållssektorn, då hushållssektorn inte klassificeras som formella organisationer. En grundläggande skillnad mellan bolag och offentlig förvaltning är att bolagen producerar varor på marknaden med syfte att sälja sina produkter till ekonomiskt signifikanta priser. Bolagen delas vidare upp mellan de som tillhandahåller finansiella tjänster och de som tillhandahåller varor och icke-finansiella tjänster. I Offentlig förvaltning sätts priserna av andra överväganden än de rent ekonomiska. Icke-vinstdrivande organisationer skapas i syfte att producera eller fördela tjänster, men inte i syfte att skapa vinst till de enheter som kontrollerar dem.

Tabell 1. Organisationer i civila samhället efter juridisk form och institutionell sektor.

Juridisk form	Icke-finansiell sektor	Finansiell sektor	Offentlig sektor	Hushållens icke-vinstdrivande organisationer
Aktiebolag	x	x		
Arbetslöshetskassor				x
Bostadsrättsföreningar och kooperativ hyresrättsföreningar	x			
Ekonomiska föreningar	x			x
Handelsbolag, kommanditbolag	x			
Ideell förening	x	x	x	x
Juridisk form ej utredd				x
Offentliga Kooperationer	x		x	x
Samfälligheter	x			x
Trossamfund				x
Understödsföreningar		x		
Utländska juridiska personer				x
Övriga stiftelser och fonder	x	x	x	x
Övriga svenska juridiska personer enligt särskild lagstiftning				x

I många fall är placeringen av organisationer tillhörande de olika juridiska formerna i de olika sektorerna självklar men nedan redovisas vissa placeringar lite grundligare. Av arbetslöshetskassor ingår alla, förutom Alfakassan, i det civila samhället och ligger i sektorn Hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

De ekonomiska föreningar som tillhör det civila samhället återfinns i sektorerna Icke-finansiella bolag och Hushållens icke-vinstdrivande organisationer. Kriteriet för att ekonomiska föreningar i den förstnämnda sektorn ska ingå i det civila samhället är att dess namn innehåller ordet Föräldrakooperativ, Folkets hus, Folkets park eller verkar inom näringsgrenarna Förskoleutbildning samt Öppna sociala insatser för äldre och funktionshindrade personer. Ett fåtal ekonomiska föreningar är dotterbolag till organisationer i det civila samhället. Detta är också den klart vanligaste juridiska formen för arbetsintegrerade sociala företag.

De handels- och kommanditbolag som ingår i det civila samhället är dotterbolag eller arbetsintegrerade sociala företag. Ideella föreningar återfinns inom alla de fyra sektorerna i det civila samhället och det finns en hel del arbetsintegrerade sociala företag bland de ideella föreningarna. Drygt 58 procent av alla organisationer med 90-konton är ideella föreningar.

För den juridiska formen Offentliga Kooperationer ingår alla med namn som Handelskammare, Hushållningssällskap eller med namnet Kunglig (olika kungliga akademier). Dessa organisationer finns i alla sektorer förutom den finansiella bolagssektorn. Aktiebolag som är icke-vinstdrivande tillhör det civila samhället och återfinns i Finansiell och Icke-finansiell sektor. I den Icke-finansiella sektorn finns merparten av alla dotterbolag till organisationer i det civila samhället.

Nästan alla stiftelser ingår i det civila samhället och de återfinns i alla de fyra sektorerna. Exempelvis så var cirka 40 procent av alla 90-konton stiftelser. De stiftelser som inte ingår i det civila samhället är vinstandel-/resultatandelsstiftelser, anslagsstiftelser, familjestiftelser samt pensionsstiftelser.

Inkluderade undersökningar

Nedan följer en beskrivning av de undersökningar som ligger till grund för denna publikation. De tre första ger främst ekonomisk information om organisationer i det civila samhället. Den sista är kopplade till medborgerligt engagemang och ger individbaserad statistik.

Organisationers ekonomi

Undersökningen *Organisationers ekonomi* (tidigare benämnd Hushållens icke-vinstdrivande organisationer, HIO) startade som en pilotundersökning avseende referensåret 1999 med frågor om organisationens verksamhet och ekonomi. Undersökningen avser att täcka icke-marknadsproducenter utan vinstkrav. Det är frivilligt för en organisation att delta i undersökningen vilket medför att många organisationer väljer att avstå. Andel svarande organisationer var inledningsvis under 40 procent men på senare år har SCB arbetat hårt med att motivera uppgiftslämnarna, vilket har lett till en ökning av andel svarande organisationer. Inflödet vägt med lönesumma är högre, vilket antyder att betydande organisationer (i termer av lönesumma) har svarat i något högre utsträckning jämfört med små organisationer. För år 2016 var svarsfrekvensen 60 procent. SCB kompenserar svarsbortfallet med administrativa uppgifter från skattematerial. För 86 procent av organisationerna i urvalet har SCB uppgifter inklusive skattematerial (inkomstdeklarationen).

Organisationers ekonomi är utformad så att den i första hand ska uppfylla de behov av uppgifter SCB:s nationalräkenskaper har när det gäller icke-vinstdrivande organisationer. Huvuduppgifterna som mäts i *Organisationers ekonomi* är intäkter och kostnader specificerade på olika intäcks- och kostnadslag samt investeringar och tillgångar med specifikationer. Uppgifter samlas också in om antal anställda omräknat till heltid. Undersökningen innehåller även uppgifter som SCB:s finansräkenskaper har behov av avseende finansiella tillgångar och skulder.

De organisationer som ingår i underlaget till undersökningen (rampopulationen) avgränsas till samtliga juridiska enheter i SCB:s företagsregister (FDB) klassade som tillhörande sektorn Hushållens icke-vinstdrivande organisationer utom registrerade trossamfund, samt Andra registrerade trossamfund. Svenska kyrkan ingår inte, eftersom den undersöks separat i undersökningen *Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan*.

Undersökningen *Organisationers ekonomi* ger även statistik om de finansiella bolagen, exklusive tjänstepensionskassor, samt organisationer inom den offentliga sektorn som ingår i det civila samhället.

Rampopulationen för *Organisationers ekonomi*, utifrån det civila samhällets kriterier, bestod av drygt 63 000 organisationer år 2016. De ingående organisationernas juridiska form är vanligtvis ideella föreningar, stiftelser och samfälligheter. För en utförlig metodbeskrivning av *Organisationers ekonomi* se Bilaga 3. Urvalet för redovisningsåret 2016 var 3 685 organisationer och stiftelser och av dessa svarade, som tidigare nämnts, 60 procent.

Statistikredovisningen bygger på organisationernas verksamhet och verksamheterna är indelade i tolv huvudområden med 25 delområden, se tabell 1 i bilaga 3. ICNPO har annars 30 delområden.

Företagens ekonomi (FEK)

Undersökningen *Företagens ekonomi* bygger på bokslut från samtliga drygt en miljon företag/enskilda näringsidkare i Sverige (exklusive den finansiella sektorn). Fullständiga resultat- och balansräkningar samlas in för alla företag. Basen är Skatteverkets standardiserade räkenskapsutdrag (SRU). Mer detaljerade uppdelningar samlas in för ett urval av företag. Liknande information finns tillgänglig från den gamla finans- och industristatistiken från och med 1980, i vissa fall tidigare. Statistiken kan redovisas både på aggregerad nivå och på detaljerad branschnivå. Även en indelning i storleksklasser utifrån antalet anställda i företagen kan redovisas. Viss information kan även redovisas med en regional indelning. Samtliga uppgifter redovisas i löpande priser.

Syftet med statistiken är att ta fram underlag för en analys av näringslivets och dess olika branschers produktion, kostnadsläge, lönsamhet, tillväxt, produktivitet, finansiering och liknande. *Företagens ekonomi* används som underlag för beräkning av national- och finansräkenskaper. Andra användare är bl.a. Eurostat, Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, OECD, FN, branschorganisationer, banker, redovisningsbyråer, företag och forskare.

Marknadsproducerande icke-vinstdrivande organisationer som kan hänföras till det civila samhället ingår som en liten del i undersökningen. Totalt fanns det uppgifter för drygt 4 900 organisationer som tillhörde det civila samhället år 2016. Förutom Dotterbolagen som främst är aktiebolag är de vanligaste juridiska former ekonomiska föreningar, stiftelser samt ideella föreningar.

Ekonomisk redogörelse för Svenska kyrkan

Sedan 1989 gör SCB en årlig undersökning på uppdrag av Svenska kyrkan – Kyrkostyrelsen och i samarbete med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation. Undersökningen omfattar de församlingar/pastorat som har arbetsgivaransvar, vilka var 662 stycken år 2016. Undersökningen omfattar även de tretton stiftens. Undersökningen syftar till att kartlägga ekonomin på lokal och regional nivå inom Svenska kyrkan. Uppgifterna utgör dessutom underlag till nationalräkenskaperna. Information samlas in från enheternas bokslut och omfattar resultat- och balansräkning, driftredovisning samt på lokal nivå en resultaträkning för begravningsverksamheten. Det ingår också ett antal frågor kring exempelvis stiftelser och fastigheter.

De organisationer som ingår i undersökningen räknas alla in i det civila samhället. Det finns ekonomiska uppgifter samt uppgifter om antalet anställda omräknat till heltid.

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) mäter och följer utvecklingen av levnadsförhållanden i Sverige. Det huvudsakliga syftet med undersökningarna är att belysa välfärdens fördelning mellan olika grupper i befolkningen samt vilka som på olika sätt kan ses som mer utsatta än andra.

Undersökningarna har på uppdrag av Sveriges riksdag genomförts årligen sedan 1975 och omfattar frågor om boende, ekonomi, hälsa, fritid, medborgerliga aktiviteter, sociala relationer, sysselsättning och arbetsmiljö, trygghet och säkerhet samt utbildning.

Från och med år 2014 roterar vissa frågeavsnitt in respektive ut ur undersökningen vartannat så kallat dubbelår med syfte att minska

intervjutiden. Avsnittet om medborgerliga aktiviteter är ett av dessa avsnitt, som var inkluderat under åren 2014 och 2015 och som återkommer i undersökningen under åren 2018 och 2019. En av frågorna – medlem i facklig organisation – ställdes dock även åren 2016–2017.

ULF/SILC är riksomfattande urvalsundersökningar och avser Sveriges befolkning i åldrarna 16 år och äldre. Urvalsstorleken uppgick åren 2014–2015 till 21 000 personer, med en svarsandel på 55 procent. Åren 2016–2017 uppgick urvalsstorleken till 22 000 personer, med en svarsandel på 53 procent. De som intervjuas ska vara folkbokförda i Sverige. Uppgifterna samlas sedan år 2007 främst in genom telefonintervjuer. För att möjliggöra redovisning av mindre grupper sammanställs ofta resultat baserat på två undersökningsår.

En begränsning med ULF/SILC är att den endast undersöker medlemskap och aktivitet i ett fåtal verksamheter, även om dessa inkluderade verksamheter är väldigt stora. Detta gör att vi inte får en heltäckande bild av det medborgerliga engagemanget.

Bilaga 2 – Begreppsförklaringar

Disponibel nationalinkomst

Summan av disponibla inkomster brutto (eller netto) för de institutionella sektorerna. Disponibel nationalinkomst brutto (eller netto) är lika med nationalinkomst (till marknadspris) brutto (eller netto) minus löpande transfereringar (löpande inkomst- och förmögenhetsskatter etc., sociala avgifter, sociala förmåner och andra löpande transfereringar) som betalas till utländska enheter, plus löpande transfereringar som mottas av inhemska enheter från utlandet. (ENS, § 8.95)

Dotterbolag

Dotterbolag som nämns i denna publikation avser bolag som är ägda av enheter som ingår i den ursprungliga populationen över civila samhällets organisationer.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda definieras som den totala ersättning, kontant eller in natura, som betalas av en arbetsgivare till en anställd för av denne utfört arbete under räkenskapsperioden (ENS, § 4.02). Ersättningar till anställda delas upp i

- egentlig lön: kontanta löner; naturaförmåner
- arbetsgivares sociala avgifter

Fast bruttoinvestering

Fast bruttoinvestering består av inhemska producenters anskaffning minus avyttring av fasta tillgångar under en given period, plus vissa tillägg till värdet av icke-producerade tillgångar som uppstått genom en producents eller institutionell enhets produktiva verksamhet. Fasta tillgångar är producerade tillgångar som används i produktionen under mer än ett år. (ENS, § 3.124).

Finansiellt sparande (+) eller nettouplåning (-)

Den del av disponibel inkomst brutto som inte konsumeras eller används som bruttoinvestering. För den totala ekonomin representerar det de nettoresurser som den totala ekonomin ställer till förfogande för utlandet (om det är positivt) eller mottar från utlandet (om det är negativt). Finansiellt sparande (+) eller nettouplåning (-) för den totala ekonomin är lika med, men med motsatt tecken, finansiellt sparande (-) eller nettoutlåning (+) för utlandet. (ENS, § 8.98).

Förvärvsarbete

Som förvärvsarbete definieras person som har arbete, antingen som anställd eller företagare. Inkluderade i förvärvsarbete är även personer som är tillfälligt frånvarande.

Förädlingsvärde

En sektors/bransch förädlingsvärde är sektorns/branschens produktionsvärde minus sektorns/branschens insatsförbrukning. Summan av samtliga sektorer/branschers förädlingsvärde, brutto, med tillägg för nettot av produkt-skatte och produktsubventioner utgör BNP till marknadspris.

Insatsförbrukning

Insatsförbrukning består av värdet av de varor och tjänster som används som insats i produktionsprocessen, exklusive fasta tillgångar, vars användning förs som kapitalförslitning. Dessa varor och tjänster kan antingen vidareförädlas eller förbrukas i produktionsprocessen. (ENS, § 3.88).

Kapitalinkomst/Kapitalutgift

Kapitalinkomst uppstår när ägare till finansiella tillgångar och naturresurser ställer dessa till andra institutionella enheters förfogande. Det som betalas för användningen av finansiella tillgångar kallas kapitalavkastning, medan det som betalas för användningen av en naturresurs kallas arrende. Kapitalinkomst är summan av kapitalavkastning och arrenden. (ENS, § 4.41).

Löpande transfereringar

Transfereringar som syftar till att omfördela inkomsten. Löpande transfereringar kan vara både kontanta eller in natura och innefattar till exempel inkomstskatter, sociala förmåner samt bidrag, gåvor och medlemsavgifter.

Medelantalet heltidsanställda

Avser medelantalet anställda under ett kalenderår omräknat till heltidspersoner, t.ex. två personer som är anställda på halvtid räknas som en heltidsanställd person.

Primära inkomster

Primära inkomster avser inkomster som inhemska enheter mottar på grund av sitt direkta deltagande i produktionsprocessen, liksom de inkomster som mottas av ägaren till en finansiell tillgång eller en naturresurs i utbyte mot finansiering eller upplåtande av den naturresursen för en annan institutionell enhet. (ESA, § 8.22).

Produktion

Produktion är en aktivitet som utförs under kontroll och ansvar av en institutionell enhet. Enheten använder insats av arbetskraft, kapital samt varor och tjänster (ENS, § 3.07). Helt naturliga processer utan inslag av mänsklig inblandning eller styrning, såsom opåverkad tillväxt av fiskebestånd i internationella vatten, innefattas inte i nationalräkenskapernas produktion. Ett undantag till detta är skogstillväxten som i nationalräkenskaperna ingår i produktionen.

Sociala förmåner andra än in natura

Sociala förmåner andra än in natura består av kontanta utbetalningar i form av exempelvis pensionsutbetalningar, aktivitets- o sjukersättningar (tidigare förtidspension), sjukpenning, a-kassa, föräldraförsäkring, barnbidrag, assistansersättning, bostadstillägg för pensionärer, bostadsbidrag och försörjningsstöd.

Sparande

Detta aggregat mäter den andel av disponibel nationalinkomst som inte används till konsumtionsutgifter. Nationellt sparande brutto (eller netto) är summan av sparande brutto (eller netto) för de olika institutionella sektorerna. (ENS, § 8.96).

Bilaga 3 – Kvalitet i undersökningen

Organisationers ekonomi avseende referensår 2016

Inledning

SCB:s undersökning *Organisationers ekonomi* är riktad till hushållens icke-vinstdrivande organisationer (tidigare betecknad HIO). Undersökningen har genomförts regelbundet av SCB sedan referensår 2004 men statistiken offentliggjordes inte till att börja med utan lämnades endast vidare till nationalräkenskaperna (NR). Undersökningen är utformad så att den i första hand ska uppfylla de behov av uppgifter NR har av denna sektor. Statistiken anses vara under uppbyggnad och förändringar och anpassningar har gjorts fortlöpande i varierande grad. Inom ramen för SCB:s regeringsuppdrag att ta fram statistik över det civila samhället offentliggjordes statistik från *Organisationers ekonomi* för första gången avseende referensår 2009.

Med statistikens kvalitet menas alla dess egenskaper som har betydelse för hur väl statistiken tillgodoser användarens behov av information. Statistikens kvalitet är i huvudsak avhängig de resurser som avsatts för produktion och den möjlighet uppgiftslämnarna ansett sig ha att lämna efterfrågade uppgifter. Uppgiftslämnandet är frivilligt för de ideella organisationer som ingår i *Organisationers ekonomi* eftersom de juridiskt jämföras med individer.

Kvalitetsbegreppet för officiell statistik (se Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik, MIS 2001:1) kan struktureras i ett antal huvudkomponenter: *Innehåll, Tillförlitlighet, Aktualitet, Jämförbarhet* och *Tillgänglighet*. Föreliggande kvalitetsredovisningen för *Organisationers ekonomi* följer i huvudsak strukturen i MIS 2001:1.

1 Statistikens innehåll

Huvuduppgifterna som mäts i *Organisationers ekonomi* är intäkter och kostnader specificerade på olika intäkts- och kostnadslag samt investeringar och tillgångar med specifikationer. Uppgifter samlas också in om organisationens antal anställda omräknat till heltid. Undersökningen innehåller även uppgifter som SCB:s finansräkenskaper har behov av, i huvudsak finansiella tillgångar och skulder samt en specifikation av dessa på olika tillgångs- och skudslag. I november år 2009 bedömde regeringen att undersökningen bör föras upp som ett statistikområde inom den officiella statistiken. Förändringen infördes i linje med FN:s statistiksystem för satelliträkenskaper om ideella organisationer, *International Classification of Non Profit Organizations* (ICNPO). Syftet med förändringen var att undvika de klassificeringsproblem som präglade statistiken samt att förbättra möjligheterna för internationella jämförelser. Resultat från *Organisationers ekonomi* redovisades för första gången enligt ICNPO-nomenklaturen avseende referensår 2009.

2 Statistikens tillförlitlighet

Hög *tillförlitlighet* i statistiken innebär en liten avvikelse mellan uppskattat värde och sant värde, företrädesvis negligerbart. Den totala avvikelsen kan ses som en summa av avvikelser kommande från de olika felkällorna: *urval, ramtäckning, mätning, svarsbortfall, bearbetning och modellantaganden*.

2.1 Urval

Statistiken som produceras med hjälp av *Organisationers ekonomi* är baserad på ett slumpmässigt urval av organisationer. Urvalet är dimensionerat för att ge snäva konfidensintervall för skattningar av *totala* intäkter och kostnader fördelade efter redovisningsgrupper baserade på organisationernas verksamhet enligt ICNPO. Skattningar av intäkts- och kostnadsslag i de resultatredovisningar per ICNPO-grupp som redovisas i denna rapport ska tolkas med stor försiktighet eftersom undersökningen inte är dimensionerad för att producera skattningar med hög kvalitet på denna detaljerade nivå. Detta gäller särskilt skattningar av sällan förekommande intäkts- och kostnadsslag i en resultatredovisning.

2.1.1 Stratifiering

Rampopulationen för *Organisationers ekonomi* delas in i disjunkta delmängder, så kallade stratum. Dessa täcker hela rampopulationen utan att överlappa varandra och man säger att rampopulationen är stratifierad. Några huvudskäl till att man väljer att stratifiera rampopulationen är krav på redovisning samt behov av att homogenisera rampopulationen för att kunna dra effektiva urval. Rampopulationen avseende *Organisationers ekonomi* är stratifierad i två dimensioner, dels efter krav på redovisning och dels efter organisationernas storlek, för att kunna dra effektiva urval.

2.1.1.1 Redovisningsgrupptratifiering

För att få så bra kvalitet som möjligt i redovisning efter organisationernas verksamhet är det viktigt att dela in rampopulationens organisationer i grupper som hänger väl samman med verksamhet enligt delgrupperna inom ICNPO. Som tidigare nämnts, uppgift om ICNPO tillhörighet finns inte för organisationerna i rampopulationen. Därför förs varje organisation i rampopulationen till ett redovisningsgrupptratum med ledning av annan information som beskriver dess verksamhet. Notera att i tidigare årgångar av *Organisationers ekonomi* (referensår 2015 och tidigare) innehöll enkäten en fråga om vilken verksamhet organisationen bedrivit. Vid redovisning av statistiska resultat, per verksamhet, byggde då verksamhetsindelningen på den verksamhet organisationerna själva angav i enkäten. Inför *Organisationers ekonomi* avseende referensår 2016 togs frågan bort, främst för att minska uppgiftslämnarbördan. Det innebär att **all** statistikredovisning bygger på redovisningsgrupptratifieringen. För varje tidigare årgång av *Organisationers ekonomi* gjordes en utvärdering av hur väl redovisningsgrupptratifieringen sammanfaller med angiven verksamhet för de organisationer som besvarat enkäten. De utvärderingarna visade att redovisningsgrupptratifieringen fungerar bra vilket innebär bibehållen kvalitet i statistikredovisningen.

För att kunna föra varje organisation i rampopulationen till ett redovisningsgruppstratum har ett antal metoder använts:

- 1) I FN:s ” Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts” finns en nyckel mellan NACE Rev 1. och ICNPO. Alla organisationer i rampopulation är klassade enligt NACE Rev 1.1. och i de fall där NACE Rev 1. och NACE Rev 1.1 är entydig har denna nyckel använts. Andel organisationer som har klassats enligt ICNPO via denna metod är 36 %.
- 2) I samma handbok finns också en nyckel mellan ISIC 3.1 och ICNPO. Genom att sedan använda en nyckel mellan ISIC 3.1 och ISIC 4 går det att ta fram en nyckel mellan NACE Rev 2. och ICNPO. För de organisationer som inte klassats enligt (1) har denna nyckel använts (i de fall denna är entydig). Andel organisationer som har klassats enligt ICNPO via denna metod är 8 %.
- 3) Organisationer som inte klassats enligt 1) eller 2) har i huvudsak klassats genom att utgå från organisationernas namn (20%). Det ”naturliga” sambandet mellan en organisations verksamhet enligt NACE Rev 2. och ICNPO har också använts samt information från tidigare årgångar av undersökningen (10%).
- 4) Den inkomstdeklarationen (INK3) som majoriteten av organisationerna lämnar till skatteverket innehåller vis information om verksamhet. Denna information har använts för att klassa organisationer som inte klassats enligt 1)-3) (10%).

I rampopulationen kvarstod nu 16 % av organisationerna som inte kunnat hänföras till ett redovisningsgruppstratum enligt 1)–4). De fördes till ICNPO-gruppen ”Annan verksamhet” (kod 12000). Ett antal av dessa kunde i slutändan manuellt flyttas till en specificerad verksamhet.

Rampopulationens fördelning över redovisningsgruppstratum, se tabell 1.

Tabell 1 Antal organisationer i rampopulationen fördelade efter redovisningsgrupptratum (delgrupper inom ICNPO)

ICNPO delgrupp	Klartext	Antal org.
01100	Kultur och konst	8 916
01200	Idrott	13 046
01300	Övrig rekreation och sociala klubbar	1 738
02100	Förskola, grundskola och gymnasium	452
02200	Universitet och högskola	26
02300	Folkhögskolor och övrig utbildning	1 774
02400	Forskning och utveckling	551
03000	Huvudområde Hälsa	173
04100	Övrig social trygghet	2 393
04200	Akut hjälp och stöd	802
04300	Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp	165
05000	Huvudområde Miljö och djurskydd	679
06100	Ekonomisk, social och samhällig utveckling	1 278
06200	Bostäder	5 596
07100	Medborgerliga opinionsbildande verksamheter	5 124
07200	Juridiska tjänster	28
07300	Politiska verksamheter	1 646
08200	Insamlade verksamhet	326
09100	Internationell verksamhet	134
10100	Religiös verksamhet	2 828
11100	Bransch- och arbetsgivarorganisationer	772
11200	Yrkesorganisationer	252
11300	Fackföreningar	1 718
12000	Annan verksamhet	9 856
14000	Utdelande stiftelser	2 987
Totalt		63 260

Den mer detaljerade redovisningsgruppstratifieringen, med avseende på verksamhet enligt ICNPO, infördes i undersökningen avseende referensår 2009 och är en stor förändring vad gäller metod i *Organisationers ekonomi* jämfört med tidigare år.

2.1.1.2 Storleksstratifieringen

Organisationerna inom ett redovisningsgruppstratum delas in i sex storleksklasser, se tabell 2. Storleksklass 5 och 6, som innehåller de största organisationerna (med avseende på lönesumma), totalundersöks. Det innebär att samtliga organisationer i den storleksklassen ingår i urvalet. Storleksgränserna mellan de olika klasserna varierar mellan redovisningsgruppstratum eftersom strukturen hos organisationer i de olika redovisningsgruppstratumen varierar.

I rampopulationen varierar bidraget till det som ska mätas (intäkter, kostnader mm.) mycket mellan de olika organisationerna. För att kunna dra ett effektivt urval måste rampopulationen homogeniseras i termer av det som ska mätas. Den informationen finns förstås inte (då behövde inte undersökningen göras) utan vi måste hitta ett storleksmått som samvarierar med storleken på det som ska mätas. Ett bra storleksmått vad gäller *Organisationers ekonomi* är svårt att hitta eftersom en organisation kan ha betydande verksamhet trots att den varken har anställda, stor omsättning eller utbetald lönesumma. För att ändå försöka göra en storleksindelning av organisationerna har lönesumma valts som storleksmått. Lönesumma valdes framför antal anställda eftersom lönesumma kan finnas trots att den är så liten att den inte genererar någon anställd.

Organisationer som saknar uppgift om lönesumma men visar aktivitet i andra källor, som anställda eller värden i INK3 åsätts en uppskattad uppgift om lönesumma. Uppskattningen baseras på liknande organisationer med uppgift om lönesumma.

Arvoden över 100 kronor betraktas som lönesumma utom inom huvudsakligen idrottsrörelsen (exempelvis tränare, funktionärer mm.) där arvoden upp till ett halvt basbelopp kan betalas ut utan att generera någon lönesumma. Redovisas ingen lönesumma behöver föreningen inte betala någon arbetsgivaravgift.

Tabell 2 Antal organisationer i rampopulationen fördelade efter storleksgrupp (minsta (i termer av lönesumma) i storleksgrupp ett och största i storleksgrupperna fem och sex)

Storleksgrupp	Antal org.	Andel lönesumma
1	41 974	3,6
2	12 479	10,0
3	5 124	14,8
4	2 359	18,7
5	910	25,8
6	414	27,0
Totalt	63 260	100

2.1.2 Urvalsförfarande

Ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (stratifierat OSU) om 3 685 organisationer drogs till *Organisationers ekonomi* 2016. Den totala urvalsstorleken har i huvudsak bestämts efter vad budget maximalt tillåter. De 3 685 organisationerna har sedan fördelats över stratum enligt några huvudprinciper:

- Resultat från samtliga redovisningsgrupper ska hålla samma kvalitet i termer av konfidensintervall
- En minsta tillåten urvalsstorlek om 10 organisationer i varje stratum
- Inom en redovisningsgrupp fördelas urvalet så effektivt som möjligt (minimerad varians)
- Andel utvalda organisationer i ett enskilt stratum får inte vara orimligt liten

2.1.3 Skattningsförfarande (estimation)

I *Organisationers ekonomi* används en så kallad regressionsestimator för att producera skattningar av önskade parametrar (totala intäkter och kostnader mm.). Estimatoren utnyttjar hjälpinformation i termer av antal organisationer, årslönesumma samt huruvida en organisation lämnat in en INK3 till skatteverket eller ej (samtliga organisationer i rampopulationen behöver inte lämna in en INK3 till skatteverket). Eftersom uppgifterna från INK3 används på samma sätt som insamlade uppgifter för de organisationer som inte besvarat enkäten har en studie gjorts för att kartlägga om skillnader mellan gruppen organisationer som lämnat respektive gruppen organisationer som inte lämnat en INK3 finns. Studien visar att strukturen hos organisationerna i de två grupperna skiljer sig åt. Därför delades organisationerna i rampopulationen in i grupper, baserade på om organisationen lämnat en INK3 eller inte. För att skatta totala intäkter och kostnader med specifikationer används all tidigare nämnd hjälpinformation medan för övriga variabler används endast information om huruvida organisationen lämnat in en INK3 eller inte.

Objektsbortfallet i undersökningen (organisationer som inte kommit in med någon uppgift) var under de första åren mycket stort, vilket medförde att metoden för bortfallskompensation studerades. Resultat från den metodstudien visade att med hjälp av utnyttjande av hjälpinformation i skattningsförfarandet kan skevhet i skattningarna på grund av bortfall reduceras.

Bortfallskompensation sker vanligen med hjälp av någon av följande två metoder:

- viktmodifiering
- imputering

Viktmodifiering innebär att svarande organisationer betraktas som om de utgjorde hela urvalet i skattningsförfarandet. Bidraget från en icke-svarande organisation uppskattas då, i det enklaste fallet, genom att beräkna medelvärden baserat på svarande organisationer inom samma stratum. Detta uppnås när uppräkningsstalet (vikten) modifieras enligt denna metod.

Imputering innebär att uppskattade värden åsätts icke-svarande organisationer. Dessa värden är ofta uppskattade med hjälp av andra källor/information andra än uppgifter från inkomna organisationer. Imputering ger möjlighet till att använda organisationsspecifika uppskattningar av värden medan viktmodifiering, i det enklaste fallet, ger samma uppskattade värden för icke-svarande organisationer inom samma stratum.

Ett fåtal ekonomiskt betydande organisationer som inte kommit in med några uppgifter (objektsbortfall) till *Organisationers ekonomi 2016* har imputerats.

Som närmare beskrivs i avsnitt 2.3.2 har uppgift om totala intäkter och kostnader mm. hämtats från INK3 för icke-svarande organisationer i urvalet. Alla uppgifter i enkäten går dock inte att hämta från INK3 vilket innebär att enkäten är ofullständig, dvs. innehåller partiellt bortfall. För dessa organisationer imputeras värden för uppgiften *antal anställda omräknat till heltid*. Uppskattningen bygger på värden som aktuell organisation lämnat tidigare år, värden som kan hämtas från andra källor för aktuell organisation eller medelvärden beräknade för svarande organisationer i *Organisationers ekonomi 2016* (per stratum). Bortfallskompensation för resterande organisationer bygger på viktmodifiering.

2.2 Ramtäckning

Rampopulationen för *Organisationers ekonomi* avgränsas till samtliga Juridiska enheter i SCB:s företagsregister (FDB) klassade som tillhörande sektorn "Hushållens icke-vinstdrivande organisationer utom registrerade trossamfund" (kod 151000) samt "Andra registrerade trossamfund" (kod 152200) enligt standarden för institutionell sektorindelning 2014 (INSEKT 2014). För att ge en heltäckande ekonomisk bild har även icke-vinstdrivande organisationer inom den finansiella och statliga sektorn (institutionella sektorkoderna 126200, 128300, 129300 och 131130 i kombination med vissa juridiska former) inkluderades i *Organisationers ekonomi*.

Sektorn "Svenska kyrkan", kod 152100, omfattas av en egen undersökning och ingår därför inte i *Organisationers ekonomi*.

Den version av FDB som ligger till grund för rampopulationen är den version som används inom ramen för SCB:s system för samordnade urval och är framtagen i november undersökningsåret. I rampopulationen avseende 2016 års undersökning finns 209 144 organisationer.

För att en organisation ska finnas med i FDB måste en registrering hos skatteverket finnas. För att FDB ska betrakta en organisation som aktiv måste organisationen vara momspliktig, vara arbetsgivare eller betala F-skatt. Organisationer som erhåller någon form av bidrag och/eller äger fastigheter/mark finns också med i FDB. I rampopulationen avseende *Organisationers ekonomi* ingår både aktiva och inaktiva organisationer (enligt FDB:s klassning).

Det finns organisationer i rampopulationen, som egentligen inte borde tillhöra de sektorer som *Organisationers ekonomi* omfattar, men eftersom de är klassade så i FDB omfattas de inte av någon annan ekonomisk undersökning. *Organisationers ekonomi* ingår som en del i det så kallade ekonomisk-statistiska systemet (grunden för Nationalräkenskaper och BNP) och för att inte tappa delar ingår samtliga organisationer som är klassade inom de sektorer som är aktuella för *Organisationers ekonomi*.

De organisationer som inte är registrerade hos skatteverket (dvs. de som saknar organisationsnummer) finns inte med i FDB. När (om) en enskild organisation väljer att registrera sig hänger främst samman med organisationens behov av att teckna avtal.

Antal organisationer i rampopulationen är totalt 209 144 men de flesta är mycket små vad gäller ekonomisk verksamhet. Eftersom huvudsyftet med denna undersökning är att producera ekonomisk statistik är det effektivt att ringa in organisationer med betydande ekonomisk aktivitet. Därför tillämpas en så kallad cut-off gräns, dvs. en gräns som avgör vilka organisationer av de totalt 209 144 organisationerna som slutligen ska vara med i rampopulationen. Organisationer som uppfyller något av följande kriterium kommer med i rampopulationen:

- organisationer med anställda
- organisationer med utbetald lönesumma
- organisationer med minst en inlämnad kontrolluppgift (KU)
- organisationer med intäkter över 1 000 kronor
- organisationer med tillgångar över 10 miljoner kronor och/eller intäktsränta/kapitalvinst över en halv miljon kronor.
- Organisationer med deklarerad lön-, inkomst-, fastighets- eller avkastningsskatt > 1 000 kronor
- Organisationer med deklarerad moms > 1 000
- Organisationer med deklarerad fastighetsavgift > 1 000

Uppgift om lönesumma (hit räknas även arvoden) och antal lämnade kontrolluppgifter hämtas från den kontrolluppgift alla arbetsgivare fyller i. Preliminära uppgifter avseende år 2016 har använts, kompletterade med definitiva uppgifter avseende år 2015.

Uppgift om tillgångar, intäkter, intäktsränta och kapitalvinster avseende inkomstår 2015 hämtas ur INK3. Intäkter omfattar i första hand intäkter upptagna i räkenskaps-schemat (intäkter i form av medlemsavgifter, erhållna bidrag och gåvor, nettoomsättning och övriga intäkter). Tillgångar omfattar både anläggnings- och omsättningstillgångar, och finns också upptagna i räkenskaps-schemat.

Efter att ovanstående kriterium tillämpats tillhör 63 260 organisationer rampopulationen.

Bidraget till undersökningsvariablerna från organisationer under cut-off gränsen uppskattas i *Organisationers ekonomi* till noll. Denna skattning innebär en underskattning för alla undersökningsvariabler men troligen inte så betydande för undersökningsvariabler relaterade till ekonomi.

2.3 Mätning

Uppgifter till *Organisationers ekonomi* inhämtas av SCB i första hand genom post- eller webbenkät. Frågorna är samma oavsett insamlingssätt medan texter mm anpassas till respektive insamlingssätt. Uppgifter om totala intäkter, kostnader, tillgångar och skulder inhämtas också från INK3, se vidare under avsnitt 2.3.2.

Möjliga mätfelkällor är:

- Uppgiftslämnaren har svårt att förstå vilka uppgifter SCB efterfrågar
- SCB lyckas inte korrekt översätta uppgifter i en inskickad resultat- och balansräkning till en enkät
- Begrepp och definitioner i INK3 stämmer inte helt överens med de som SCB efterfrågas i *Organisationers ekonomi*

Någon studie över mätfel i *Organisationers ekonomi* har inte gjorts. En avstämning, på organisationsnivå, mellan totala intäkter och kostnader hämtade från INK3 och totala intäkter och kostnader insamlade från svarande

organisationer i undersökningen har gjorts. Avstämningen visade på god överensstämmelse mellan de två källorna.

2.3.1 Enkäter

Tre olika typer av enkäter används i *Organisationers ekonomi* referensår 2016, nämligen:

Enkät A, den minst omfattande enkäten, skickas till små organisationer med avseende på utbetald lönesumma. Endast uppgifter om sysselsättning och liknande efterfrågas tillsammans med resultat- och balansrapport och årsredovisning. Avser cirka 94 % av alla organisationer i rampopulationen.

Enkät B, något mer omfattande enkät, skickas till större organisationer med avseende på utbetald lönesumma. Uppgifter från resultaträkning, sysselsättning, verksamhet, investeringar samt summariska tillgångar efterfrågas. Avser cirka 5 % av alla organisationer i rampopulationen.

Enkät C, den mest omfattande enkäten, skickas till organisationer med mycket stora tillgångar enligt deklarationsblankett INK3. Avser 0,5 % av alla organisationer i rampopulationen.

Till organisationer med mycket stora tillgångar räknas organisationer inom finansiella branscher (kod 64, 65 och 66 enligt svensk standard för svensk näringsgrensindelning SNI 2007) med tillgångar över 150 miljoner kronor och/eller intäktsränta/ kapitalvinst över 750 000 kronor under 2015. Övriga organisationer med tillgångar över 10 miljoner kronor och/eller intäktsränta/ kapitalvinst över 500 000 kronor under 2015.

Efterfrågade uppgifter är resultaträkningsposter, sysselsättning, investeringar, summariska tillgångar samt finansiella tillgångar och skulder.

De tre enkättyperna fördelade sig över urvalet enligt:

Enkät A: 1 769 organisationer

Enkät B: 1 595 organisationer

Enkät C: 322 organisationer

2.3.2 Alternativ uppgiftskälla

Som ett led i att förbättra kvaliteten i *Organisationers ekonomi* hämtas detaljerade uppgifter angående intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och finansiella tillgångar och skulder från INK3 avseende referensår 2016. Uppgifterna används som en alternativ uppgiftskälla för de organisationer som inte kommit in med uppgifter eller skickat in resultat- och balansräkning. Fördelning på mer detaljerade intäkts-, kostnads-, tillgångs- och skuldslag görs med hjälp av en fördelning beräknad utifrån svarande organisationer. Blanketter för organisationer, vars ekonomiska uppgifter hämtats från INK3, är ofullständiga eftersom samtliga efterfrågade uppgifter inte kan hämtas från INK3, se avsnitt 2.4. Organisationer vars uppgifter hämtats från INK3 betraktas i skattningsförfarandet som svarande organisationer.

Tabell 3 visar för hur många organisationer i urvalet där INK3 använts som uppgiftskälla. Tabellen visar också hur stor andel av urvalets totala lönesumma som de står för.

Tabell 3 Organisationer i *Organisationers ekonomi 2016* vars uppgifter hämtats via INK3, per redovisningsgruppstratum

Bransch- grupp	Klartext	Antal i urval	Antal via INK3	Andel Lön via INK3, %
01100	Kultur och konst	296	102	30,8
01200	Idrott	418	137	29,8
01300	Övrig rekreation och sociala klubbar	132	41	29,5
02100	Förskola, grundskola och gymnasium	173	62	33,4
02200	Universitet och högskola	26	7	7,5
02300	Folkhögskolor och övrig utbildning	181	34	14,0
02400	Forskning och utveckling	91	16	10,5
03000	Huvudområde Hälsa	117	49	22,4
04100	Övrig social trygghet	151	39	21,0
04200	Akut hjälp och stöd	113	49	35,4
04300	Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp	71	4	0,2
05000	Huvudområde Miljö och djurskydd	135	54	20,4
06100	Ekonomisk, social och samhällelig utveckling	110	31	27,8
06200	Bostäder	199	28	16,1
07100	Medborgerliga opinionsbildande verksamheter	189	47	19,6
07200	Juridiska tjänster	28	14	10,6
07300	Politiska Verksamheter	97	35	27,7
08200	Insamlade verksamhet	62	10	5,9
09100	Internationell verksamhet	54	8	7,5
10100	Religiös verksamhet	210	73	34,4
11100	Bransch- och arbetsgivarorganisationer	89	33	30,8
11200	Yrkesorganisationer	60	29	42,4
11300	Fackföreningar	102	34	24,4
12000	Annan verksamhet	405	0	0,0
14000	Utdelande stiftelser	176	26	9,4
Totalt		3 685	962	23,0

Genom att använda INK3 som alternativ uppgiftskälla för organisationer i bortfallet ökar kvaliteten i statistiken eftersom antal organisationer med uppgift om totala intäkter, kostnader, tillgångar m.m. ökar. Kvaliteten på specifikationer kan dock, för en enskild organisation, vara av mindre bra kvalitet. Inom redovisningsgruppstratumet "Annan verksamhet" användes dock inte INK3 som alternativ uppgiftskälla för organisationer i bortfallet och bakgrunden var en misstanke om bristande kvalitet. I stället kompenseras icke-svarande organisationer inom "Annan verksamhet" med hjälp av viktmodifiering. Inför *Organisationers ekonomi 2017* kommer en utvärdering att göras och ett nytt beslut vad gäller INK3 inom "Annan verksamhet" kommer att fattas.

2.4 Svartsbortfall

Inflödet ¹¹ för undersökningen är 60 procent i termer av antal organisationer. Inflödet vägt med lönesumma är högre, cirka 71 procent, vilket antyder att betydande (i termer av lönesumma) organisationer svarat i något högre utsträckning jämfört med små. En orsak till det kan vara att bortfallsuppföljningen är intensivare för de stora totalundersökta organisationerna jämfört med de mindre.

Bortfallet får anses besvärande och arbete pågår kontinuerligt för att försöka minska bortfallet i *Organisationers ekonomi*. Det är frivilligt för uppgiftslämnaren att fylla i och sända in enkäten. Ökar inflödet av enkäter så ökar förstås tillförlitligheten i undersökningsresultaten. Tabell 4 nedan visar inflödet i *Organisationers ekonomi* 2016 per redovisningsgruppstratum:

¹¹ Enkäter ifyllda av uppgiftslämnaren samt enkäter ifyllda av SCB med hjälp av resultat- och balansräkning (inskickad av uppgiftslämnaren).

Tabell 4 Inflow i *Organisationers ekonomi* 2016 per redovisningsgrupstratum

ICNPO	Klartext	Antal utvalda org.	Antal inkomna org.	Andel inkomna, % (antal)	Andel inkomna, % (lönesumma)
01100	Kultur och konst	296	161	54,4	59,1
01200	Idrott	418	232	55,5	61,1
01300	Övrig rekreation och sociala klubbar	132	70	53,0	56,2
02100	Förskola, grundskola och gymnasium	173	102	59,0	63,1
02200	Universitet och högskola	26	17	65,4	91,4
02300	Folkhögskolor och övrig utbildning	181	140	77,3	82,7
02400	Forskning och utveckling	91	73	80,2	89,4
03000	Huvudområde Hälsa	117	61	52,1	77,5
04100	Övrig social trygghet	151	106	70,2	77,2
04200	Akut hjälp och stöd	113	58	51,3	60,1
04300	Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp	71	59	83,1	97,7
05000	Huvudområde Miljö och djurskydd	135	68	50,4	76,2
06100	Ekonomisk, social och samhällslig utveckling	110	64	58,2	63,0
06200	Bostäder	199	125	62,8	67,0
07100	Medborgerliga opinionsbildande organisationer	189	122	64,6	75,5
07200	Juridiska tjänster	28	6	21,4	85,9
07300	Politiska verksamheter	97	48	49,5	60,1
08200	Insamlade verksamhet	62	50	80,6	92,4
09100	Internationell verksamhet	54	43	79,6	92,5
10100	Religiös verksamhet	210	114	54,3	59,0
11100	Bransch- och arbetsgivarorganisationer	89	56	62,9	69,2
11200	Yrkesorganisationer	60	24	40,0	54,8
11300	Fackföreningar	102	61	59,8	75,0
12000	Annan verksamhet	405	213	52,6	50,0
14000	Utdelande stiftelser	176	150	85,2	90,6
Totalt		3 685	2 223	60,3	70,8

Tabell 5 nedan visar inflöde per storleksgruppsstratum och den visar att de stora organisationerna i storleksgrupp 5 och 6 har ett högre inflöde jämfört med storleksgrupper innehållande mindre organisationer.

Tabell 5 Inflöde i *Organisationers ekonomi* 2016 per storleksgruppsstratum

Storleks- grupp	Antal utvalda org.	Antal inkomna org.	Andel inkomna, % (antal)	Andel inkomna, % (lönesumma)
1	777	441	56,8	52,3
2	536	318	59,3	61,1
3	456	278	61,0	65,5
4	592	307	51,9	53,8
5	910	546	60,0	72,0
6	414	333	80,4	90,5
Totalt	3 685	2 223	60,3	70,8

Som tidigare nämnts betraktas de 962 organisationerna vars uppgiftskälla är INK3 som inkomna i estimationsförfarandet. Tabell 6 nedan visar totalt antal och andel inkomna när dessa organisationer är inkluderade. Tabellen visar också de inkomna organisationernas andel av den totala lönesumman i urvalet.

Tabell 6 Inflow i *Organisationers ekonomi* 2016, organisationer med uppgiftskälla INK3 inkluderad, per redovisningsgrupstratum

Bransch- grupp	Klartext	Antal i urval	Totalt antal inkomna	Total andel inkomna, %	Total andel ink. lön, %
01100	Kultur och konst	296	263	88,9	89,9
01200	Idrott	418	369	88,3	90,9
01300	Övrig rekreation och sociala klubbar	132	111	84,1	85,7
02100	Förskola, grundskola och gymnasium	173	164	94,8	96,4
02200	Universitet och högskola	26	24	92,3	98,9
02300	Folkhögskolor och övrig utbildning	181	174	96,1	96,7
02400	Forskning och utveckling	91	89	97,8	99,9
03000	Huvudområde Hälsa	117	110	94,0	99,9
04100	Övrig social trygghet	151	145	96,0	98,2
04200	Akut hjälp och stöd	113	107	94,7	95,5
04300	Inkomststöd, underhåll och materiell hjälp	71	63	88,7	97,9
05000	Huvudområde Miljö och djurskydd	135	122	90,4	96,6
06100	Ekonomisk, social och samhälls- utveckling	110	95	86,4	90,8
06200	Bostäder	199	153	76,9	83,1
07100	Medborgerliga opinionsbildande verksamheter	189	169	89,4	95,1
07200	Juridiska tjänster	28	20	71,4	96,5
07300	Politiska verksamheter	97	83	85,6	87,8
08200	insamlade verksamhet	62	60	96,8	98,3
09100	Internationell verksamhet	54	51	94,4	100,0
10100	Religiös verksamhet	210	187	89,0	93,4
11100	Bransch- och arbetsgivarorganisationer	89	89	100,0	100,0
11200	Yrkesorganisationer	60	53	88,3	97,2
11300	Fackföreningar	102	95	93,1	99,4
12000	Annan verksamhet	405	213	52,6	50,0
14000	Utdelande stiftelser	176	176	100,0	100,0
Totalt		3 685	3 185	86,4	93,8

När de organisationer med uppgiftskälla INK3 räknas som inkomna uppgår inflödet i *Organisationers ekonomi* till cirka 86 procent i termer av antal organisationer. Inflödet vägt med lönesumma är marginellt högre, cirka 93 procent. En studie har gjorts för att utreda om bortfallet introducerar skevhet i skattningarna. Studien visar inte på någon snedvridande effekt av bortfallet.

2.5 Bearbetning

De insamlade uppgifterna granskas dels enskilt och dels på aggregerad nivå. Vid oklarheter tas kontakt med uppgiftslämnaren eller, då det är möjligt, avstämning mot publicerad årsredovisning.

2.6 Modellantaganden

Att organisationer under cut-off gränsen bidrar med värdet noll till samtliga undersökningsvariabler är ett modellantagande som görs i *Organisationers ekonomi*. Denna skattning innebär en underskattning för alla undersökningsvariabler men troligen inte betydande för undersökningsvariabler relaterade till ekonomi. För organisationer med uppgiftskälla INK3 görs modellantagandet att fördelningen av totala intäkter, kostnader, tillgångar och skulder på mer detaljerade intäkts-, kostnads-, tillgångs- och skuldslag följer den fördelningen som är beräknad utifrån svarande organisationer. Ingen studie över storleken på modellfelen har gjorts.

3 Aktualitet

Undersökningen är årlig.

4 Jämförbarhet

Organisationers ekonomi har hittills varit utformad så att den ska uppfylla de behov av uppgifter SCB:s nationalräkenskaper har av denna sektor. I november år 2009 bedömde regeringen att undersökningen bör föras upp som ett statistikområde inom den officiella statistiken. Förändringen ska införas i linje med FN:s statistiksystem ICNPO. Syftet med förändringen är att undvika de klassificeringsproblem som präglat statistiken samt att förbättra möjligheterna för internationella jämförelser.

5 Tillgänglighet

Inom ramen för SCB:s regeringsuppdrag att ta fram statistik över det civila samhället offentliggörs statistik från *Organisationers ekonomi*.

In English

Within the framework of Statistics Sweden's government assignment from 2010, statistics on civil society are now published for the sixth time. Statistics from several surveys, including the survey *Non-profit institutions serving households*, conducted by Statistics Sweden, are used as a basis for this presentation. The information refers mainly to 2016. However, for comparison, figures for 2015 and 2014 are also included in some cases.

This publication presents the satellite accounts for civil society for the third time, and gives an overview of civil society in relation to the national accounts.

In 2016, there were 95 000 economically active organisations in total, according to the definition of economic activity in civil society. There were 251 000 organisations in civil society irrespective of economic activity.

The satellite accounts show that total production in civil society in 2016 was SEK 235 billion, or 3.1 percent of Sweden's total production. This share of production includes payments from public administration that amount to SEK 33 billion. Value added in civil society amounted to SEK 136 billion. Accordingly, the contribution of civil society to GDP was 3.1 percent.

Civil society also recognises subsidiaries to non-profit organisations as a subset. These contributed value added amounting to SEK 26 billion in 2016, compared with SEK 28 billion in 2015.

Total value added in civil society, SEK 136 billion, shows that Development and housing accounted for the largest proportion, SEK 47 billion. Sub-activity Housing dominated in this activity. Religion was the second largest activity, in which value added amounted to SEK 16 billion, followed by Education and research, and Recreation and culture.

In 2016, 4.8 million persons were gainfully employed in Sweden. There were roughly 190 000 gainfully employed persons in civil society in total in 2016. The highest figures were among women, who account for 60 percent. There were 71 000 persons, corresponding to 37 percent, gainfully employed persons employed in non-profit organisations.

In 2016, there were 2 446 providers of services purchased by municipalities and county councils in civil society in total. These organisations employed 67 000 persons, of whom 72 percent were women and 28 percent were men. Sixty-three percent of the providers operated in activities related to Education and research. In addition, about 43 percent of the gainfully employed persons were in this sector. The number of providers in the reception of refugees rose from 121 organisations in 2015 to 141 organisations in 2016, in civil society.

The compilation of statistics in civil society is still considered to be under development. This means that the population of civil society may be developed further in the future. It is important to pursue further analysis of the frame population. This includes evaluating whether or not organisations that are currently part of civil society should continue to be included in the future. It

also means investigating whether more organisations should be included in civil society.

With regard to development, it is important to cooperate with researchers and other experts in the area.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.